

LIGA BANCHERILOR

INFO FINANCIAR

FEBRUARIE 2022

Conținut:

1. Principalele evoluții ale economiei reale.....	3
2. Finanțele publice	15
3. Evoluții pe piețele monetară, creditară și valutară.....	19
4. Situația în sectorul bancar	28
5. Evoluții și perspective ale economiei globale.....	30
6. Noutăți financiare	35

I. Principalele evoluții ale economiei reale ¹

Datele statistice pentru anul 2021 atestă o dinamică pozitivă în majoritatea sectoarelor economiei reale, reflectând o înviore a activității economice ce s-a datorat, în mare parte, relaxării restricțiilor COVID-19 pe plan intern, cât și extern. De menționat, că cea mai pronunțată creștere a fost înregistrată în trimestrele II și IV.

În același timp, datele statistice disponibile pentru prima lună din anul 2022 atestă în continuare o dinamică pozitivă în sectorul industrial, comerțul internațional și comerțul intern.

În anul 2021, în contextul unui an agricol favorabil, fapt ce a determinat majorarea producției vegetale cu 75,5%, **producția agricolă globală** a consemnat o creștere considerabilă - cu 49,9% față de anul 2020.

Investițiile în active imobilizate realizate în anul 2021 au crescut cu 4,8% față de anul 2020. Totodată, **volumul lucrărilor executate de organizațiile de construcții** a înregistrat o scădere ușoară, cu 0,3%, față de anul 2020, pe seama diminuării volumului de lucrări de întreținere și reparații curente. De menționat, că volumul lucrărilor de construcții noi a crescut cu 10,7%.

Volumul **producției industriale** s-a majorat cu 12,1% față de anul 2020. Printre factorii principali care au determinat această evoluție au fost restabilirea cererii interne față de bunurile industriale, dar și creșterea cererii externe ca rezultat al ameliorării situației pandemice în țările partenere.

De asemenea, **comerțul internațional de mărfuri** realizat în 2021 a atestat o creștere semnificativă față de anul 2020 în contextul sporirii cererii externe și interne de bunuri. Per total, în anul 2021 exporturile și importurile au înregistrat o creștere de 27,5% și 32,5%, respectiv, față de anul 2020.

Principalii indicatori din sectorul **comerțului interior de bunuri și**

Tabelul 1. Indicatori macroeconomici

Variație procentuală

	Febr. 2022/ Febr. 2021	2021 / 2020	2020 / 2019
Produsul Intern Brut	...	13,9	-8,3
Producția agricolă	...	49,9	-27,2
Activitatea de construcții	...	-0,3	11,8
Investiții în active imobilizate	...	4,8	-3,1
Producția industrială	13,7 ¹	12,1	-5,5
Comerțul cu amănuntul	19,0 ¹	12,0	4,6
Serviciile prestate populației	46,0 ¹	71,3	-15,7
Comerțul cu ridicata	61,8 ¹	24,5	-5,6
Serviciile prestate întreprinderilor	33,4 ¹	28,1	-1,5
Volumul mărfurilor transportate	...	19,2	-12,5
Comerțul exterior			
- Export	66,5 ¹	27,5	-11,2
- Import	55,5 ¹	32,5	-7,3
Prețurile de consum ale populației	18,52	5,11	3,77
Prețurile producătorului în industrie	19,3	8,5	2,6
Prețurile producătorului agricol	...	13,7	22,5
Cursul de schimb mediu MDL/USD*	-2,9	-2,1	1,5
Cursul de schimb mediu MDL/EUR*	3,6	-6,0	-0,4
	Febr.2022	Dec. 2021	Dec. 2020
Rata dobânzii de politică monetară (%)	10,50	6,50	2,65

* apreciere (+), depreciere (-)

¹ Ian. 2022 / Ian. 2021

¹ Sursa: datele oficiale ale Biroului Național de Statistică (www.statistica.md)

servicii au înregistrat creșteri semnificative față de anul precedent, în special urmare relaxării măsurilor restrictive ce vizează activitatea unităților comerciale și sporirii cererii față de bunuri și servicii ca rezultat al creșterii veniturilor disponibile ale populației. Astfel, cifra de afaceri din comerțul cu amănuntul și din serviciile de piață prestate populației a înregistrat în anul 2021 o majorare cu 12,0% și 71,3%, respectiv, comparativ cu 2020. De asemenea, cifra de afaceri din comerțul cu ridicata și din serviciile de piață prestate întreprinderilor a sporit cu 24,5% și 28,1%, respectiv.

Sectorul de **transporturi de mărfuri** a înregistrat, la fel, creșteri ale principalilor indicatori pe fundalul înviorării activității din comerțul internațional. Astfel, volumul mărfurilor transportate s-a majorat cu 19,2%, iar parcursul mărfurilor transportate – cu 14,8% în 2021 față de anul 2020.

Totodată, evoluția prețurilor medii de consum a urmat un trend ascendent pe tot parcursul anului 2021. În acest context, rata medie anuală a inflației a crescut de la nivelul de 3,77% înregistrat în anul 2020 la 5,11% în 2021. În același timp, **cursul oficial mediu al monedei naționale în raport cu dolarul SUA** a înregistrat în anul 2021 o depreciere cu 2,1% față de anul 2020.

Produsul intern brut

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, **în anul 2021 economia națională a înregistrat o creștere în termeni reali de 13,9%, pe seria brută, față de anul 2020, produsul intern brut înregistrând 241,9 miliarde lei în prețuri curente de piață.** De menționat, că cea mai pronunțată creștere a fost înregistrată în trimestrele II și IV ale anului.

Tabel 2. Evoluția produsului intern brut în perioada 2019 – 2021 (serie brută)

	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Inclusiv			
				Tr. I, 2021	Tr. II, 2021	Tr. III, 2021	Tr. IV, 2021
PIB, mlrd. lei	210,4	199,7	241,9	48,1	57,0	70,1	66,7
PIB real, % față de perioada similară a anului precedent	103,7	91,7	113,9	108,4	116,5	111,6	118,9

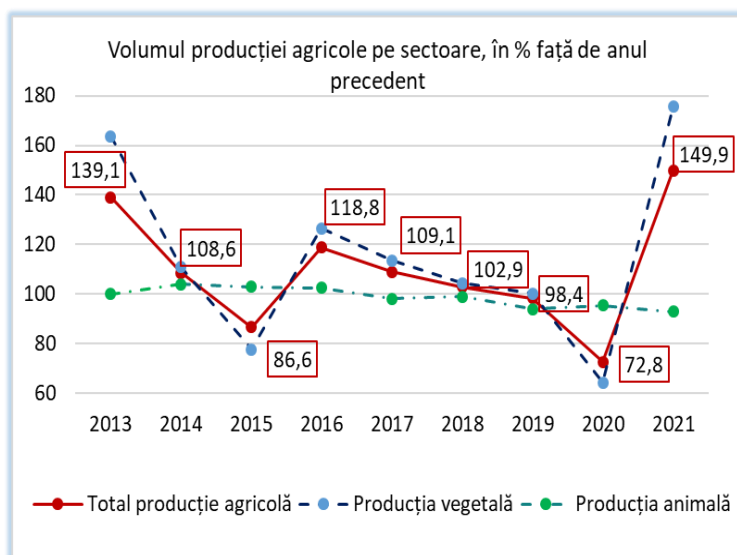
Din punct de vedere al resurselor de formare, la creșterea PIB în 2021 au contribuit așa activități precum agricultura, silvicultura și pescuitul; comerțul cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor; transport și depozitare; informațiile și comunicațiile; producția și furnizarea de energie electrică și termică; precum și impozitele nete pe produse. Totodată, pe categorii de utilizări, la creșterea PIB a contribuit consumul final al gospodăriilor populației, consumului final al administrației publice și formarea brută de capital fix, în timp ce exportul net a avut o contribuție negativă.

În trimestrul IV, 2021 produsul intern brut a crescut, în termeni reali, cu 18,9% pe seria brută și cu 19,9% pe seria ajustată sezonier față de trimestrul IV, 2020. Comparativ cu trimestrul III, 2021, PIB a crescut cu 6,0% (pe seria ajustată sezonier).

Producția agricolă globală

În anul 2021, în contextul unui an agricol favorabil, **producția globală agricolă** în gospodăriile de toate categoriile (întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile populației), conform estimărilor preliminare, a crescut cu circa 49,9% (în prețuri comparabile) față de anul 2020. Pentru comparație, în 2020 producția agricolă a scăzut cu 27,2% față de anul 2019.

Majorarea producției globale agricole a fost determinată de creșterea producției vegetale cu 75,5%. Volumul producției animaliere a scăzut cu 6,0%. În anul 2021 ponderea producției vegetale în total producția agricolă a constituit 81% (în anul 2020 – 69%), producției animaliere revenind 19% (în anul 2020 – 31%).

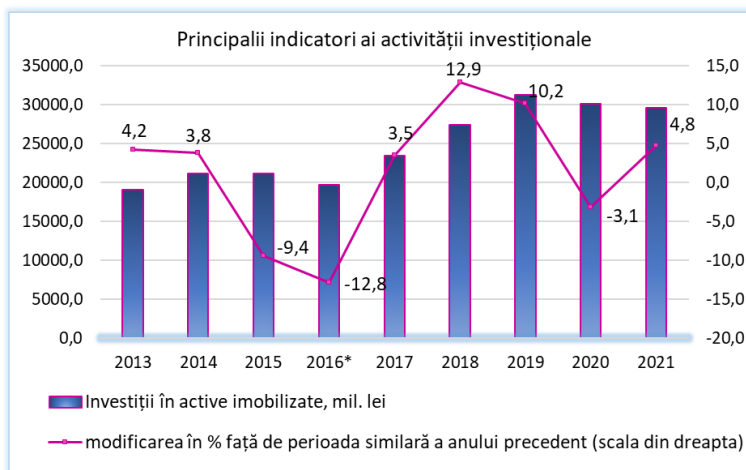

Investițiile în active imobilizate

În anul 2021 au fost realizate investiții în active imobilizate, total, în valoare de 29,6 miliarde lei, sau cu 4,8% (în prețuri comparabile) mai mult față de anul 2020.

În anul 2021, investițiile în imobilizări corporale au însumat 29,0 miliarde lei (ceea ce constituie 97,8% din valoarea totală a investițiilor în active imobilizate), având o creștere de 4,5% față de anul 2020. Investițiile în imobilizări necorporale au constituit 651,3 milioane lei, sau cu 20,2% mai mult față de anul 2020.

În anul 2021, față de anul 2020, creșteri mai însemnate ale investițiilor realizate au avut loc la mașini și utilaje - cu 19,1% și la mijloace de transport - cu 10,2%. Totodată, au scăzut volumele investițiilor realizate la clădiri rezidențiale și la clădiri nerezidențiale, cu 8,5% și, respectiv, cu 5,0%.

* până în anul 2016 – datele sunt prezentate după indicatorul "investiții în active materiale pe termen lung"

Activitatea de construcții

În anul 2021, volumul lucrărilor de construcții a scăzut per total cu 0,3% (în prețuri comparabile) față de anul 2020. Pe elemente de structură, scăderi s-au înregistrat la lucrările de

întreținere și reparații curente (cu 18,5%) și la lucrările de reparații capitale (cu 2,1%). În același timp, în anul 2021 față de anul 2020 a crescut volumul lucrărilor de construcții noi - cu 10,7%.

Producția industrială

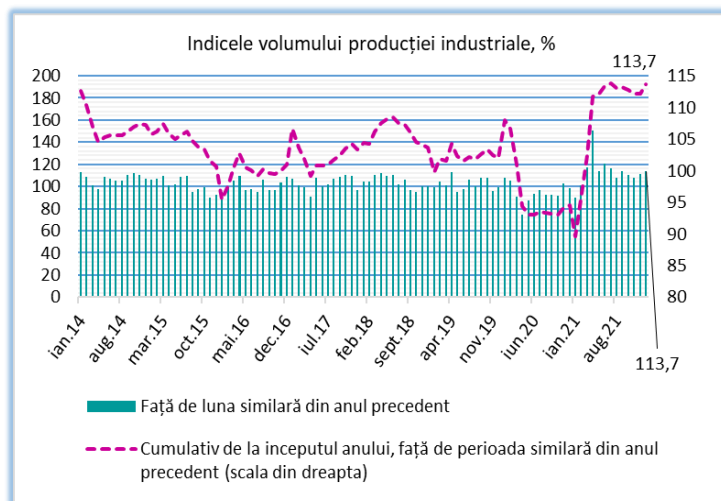
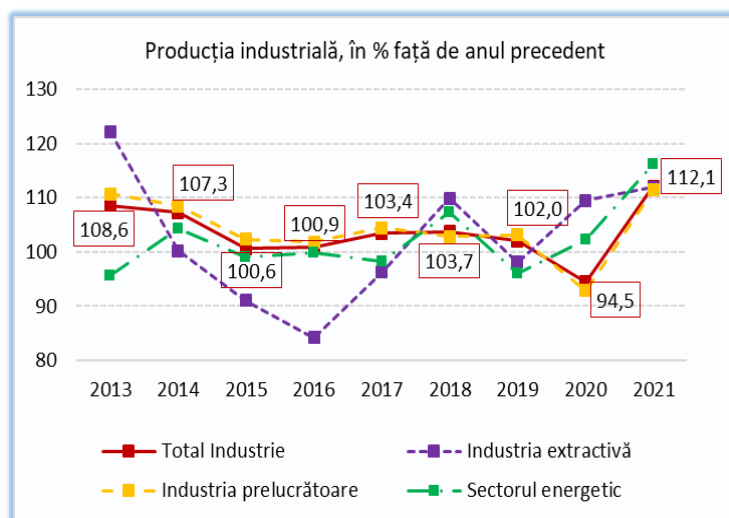
În 2021, sectorul industrial a atestat o creștere de 12,1% a volumului producției industriale față de anul 2020. Ritmul creșterii a fost cu 17,6 puncte procentuale peste nivelul înregistrat în anul 2020, respectiv de minus 5,5%.

Creșterea activității sectorului industrial în anul 2021 s-a datorat relaxării măsurilor anti-COVID-19, restabilirii cererii interne față de bunurile industriale, dar și creșterii cererii externe ca rezultat al ameliorării situației pandemice în țările partenere.

La evoluția indicelui general de producție în anul 2021 a contribuit pozitiv producția din toate sectoarele industriei. Astfel, volumul producției din industria prelucrătoare s-a majorat cu 11,4% față de anul 2020. Totodată, industria extractivă a înregistrat o creștere de 11,9% comparativ cu anul 2020, iar sectorul energetic - de 16,1%.

În 2021 au fost înregistrate creșteri ale volumului de producție față de anul 2020 în așa ramuri precum, industria alimentară – cu 8,9%, fabricarea băuturilor – cu 10,6%, fabricarea produselor textile – cu 11,0%, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte – cu 12,2%, tăbăcirea și finisarea pieilor – cu 16,6%, prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută – cu 42,8%, fabricarea produselor farmaceutice de bază – cu 12,2%, fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice – cu 14,3%, industria metalurgică – cu 41,1%, industria construcțiilor metalice și a produselor din metal – cu 17,1%, fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice – cu 5,5%, fabricarea echipamentelor electrice – cu 3,0%, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente – cu 18,7%, fabricarea de mobilă – cu 74,4%. Totodată, au fost atestate scăderi ale producției în așa activități precum fabricarea substanțelor și a produselor chimice – cu 11,2%, fabricarea autovehiculelor – cu 24,0%.

Anul 2022 a debutat cu o creștere a activității din sectorul industrial. Astfel, în luna ianuarie 2022 volumul producției industriale a crescut cu 13,7% comparativ cu luna ianuarie 2021. La evoluția indicelui general de producție în ianuarie 2022 a contribuit pozitiv producția din toate sectoarele industriei. Astfel, volumul producției din industria prelucrătoare s-a majorat cu 11,4%

față de ianuarie 2021, industria extractivă a înregistrat o creștere de 11,9%, iar sectorul energetic - de 16,1%. Totodată, **față de luna decembrie 2021, volumul producției industriale a scăzut cu 29,4%.**

Tabel 3. Indicele volumului producției industriale, % (față de luna similară a anului precedent)

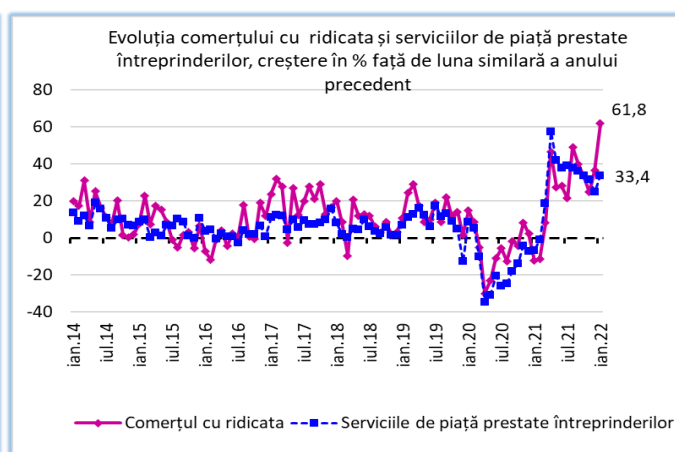
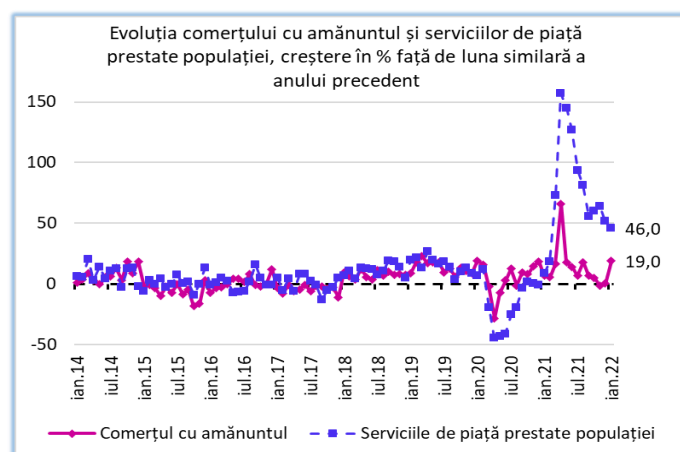
	ian.	febr.	mart.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.
2020	108,0	105,5	90,5	74,2	87,1	93,2	96,8	92,1	92,1	92,2	102,8	98,2
2021	89,6	101,0	117,5	150,9	113,5	120,3	116,0	108,1	113,7	110,2	107,5	111,4
2022	113,7											

Comerțul interior și serviciile de piață prestate

În anul 2021, principalii indicatori din sectorul comerțului interior de bunuri și servicii au înregistrat creșteri față de anul precedent în contextul relaxării măsurilor restrictive ce vizează activitatea unităților comerciale, creșterii cererii față de bunuri și servicii ca rezultat al creșterii veniturilor disponibile ale populației, cât și restabilirii activității economice din sectoarele economiei naționale.

Volumul cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul (cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete) a crescut cu 12,0%, iar volumul încasărilor din servicii de piață prestate populației – cu 71,3%, comparativ cu anul 2020. Valoarea cifrei de afaceri din comerțul cu ridicata (cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete) a fost în creștere cu 24,5% comparativ cu anul 2020, iar valoarea încasărilor din servicii de piață prestate întreprinderilor s-a majorat cu 28,1%.

Analiza comerțului interior și serviciilor de piață prestate în prima luna din anul 2022 atestă o dinamică pozitivă în comerțul cu amănuntul și în serviciile prestate populației. Astfel, **volumul cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul (cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete) și al cifrei de afaceri din serviciile prestate populației** a înregistrat o creștere (în prețuri comparabile) în ianuarie 2022 cu 19,0% și 46,0%, respectiv, față de luna corespunzătoare din anul 2021. Totodată, **volumul cifrei de afaceri din comerțul cu ridicata și volumul cifrei de afaceri din serviciile prestate întreprinderilor** a crescut cu 61,8% și 33,4%, respectiv.

Tabel 4. Evoluția cifrei de afaceri în comerț (modificarea față de luna similară a anului precedent), %

		ian.	feb.	mar.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.
Comerțul cu amănuntul *	2020	19,2	15,6	-2,1	-28,2	-7,4	2,9	12,5	-1,5	9,3	7,8	14,3	18,5
	2021	6,8	5,4	16,2	66,1	17,7	14,1	6,6	17,8	6,9	4,9	-1,5	0,7
	2022	19,0											
Comerțul cu ridicata **	2020	14,8	8,5	-5,1	-30,0	-22,9	-11,1	-5,7	-12,5	-1,6	-4,2	8,3	2,2
	2021	-12,4	-11,4	8,0	46,8	27,5	28,0	21,5	49,1	39,8	33,5	24,8	36,4
	2022	61,8											

* în prețuri comparabile

** în prețuri curente

Tabel 5. Evoluția cifrei de afaceri a serviciilor (modificarea față de luna similară a anului precedent), %

		ian.	feb.	mar.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.
Serviciile prestate populației *	2020	6,8	11,7	-19,3	-44,3	-43,3	-41,3	-25,1	-19,3	-3,6	1,6	0,1	-0,7
	2021	8,9	18,3	73,2	157,1	144,7	126,7	93,7	81,1	55,4	59,8	64,3	51,7
	2022	46,0											
Serviciile prestate întreprinderilor **	2020	8,7	5,3	-10,0	-34,7	-30,8	-20,6	-26,1	-24,8	-18,2	-14,0	-4,4	-7,4
	2021	-6,7	-0,8	18,8	57,4	41,8	37,6	39,2	37,7	35,9	33,7	31,7	25,0
	2022	33,4											

* în prețuri comparabile

** în prețuri curente

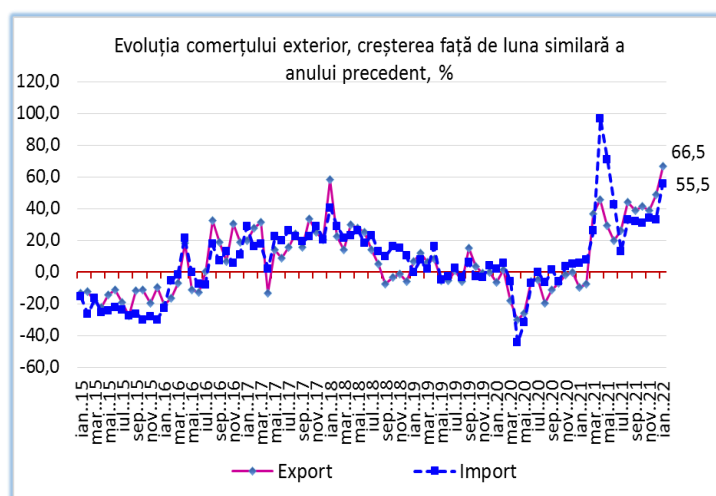
Comerțul internațional

Exporturile realizate în luna ianuarie 2021 au însumat 330,3 mil. dolari SUA, fiind în creștere cu 66,5% față de luna ianuarie 2021.

Totodată, volumul de importuri care a constituit 621,2 mil. dolari SUA, a crescut cu 55,5% comparativ cu luna ianuarie 2021.

În acest context, deficitul comercial în luna ianuarie 2022 a înregistrat un nivel de 290,9 mil. dolari SUA, sau cu 44,8% mai mare față de luna ianuarie 2021.

Totodată, analiza comerțului internațional de mărfuri realizat în 2021 a atestat o creștere semnificativă față de anul 2020 în contextul sporirii cererii externe și interne de bunuri.

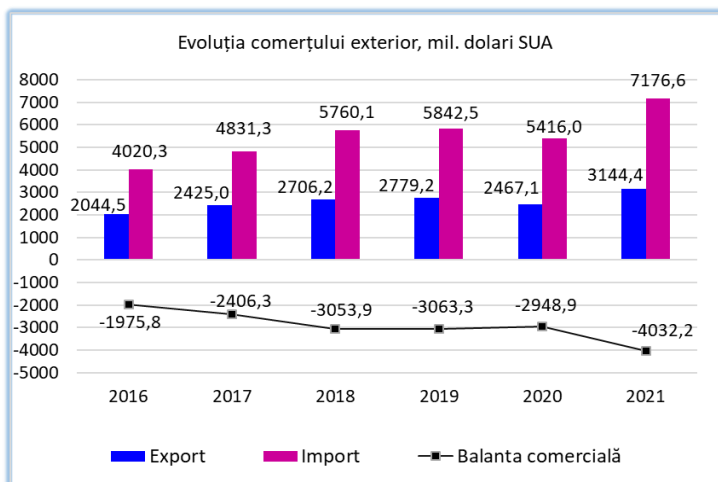
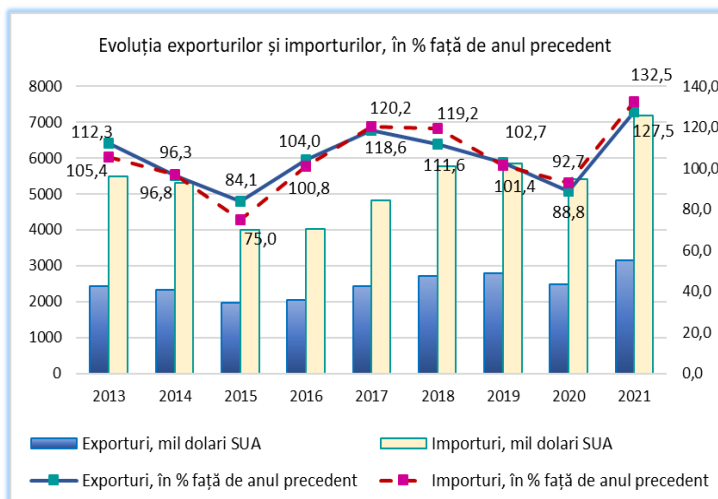
Astfel, în 2021 au fost realizate **exporturi** în volum de 3144,4 milioane dolari SUA, sau cu 27,5% mai mult față de anul 2020. De menționat că, din total exporturi realizate în anul 2021, 77,4% (sau 2433,2 milioane dolari SUA) au fost exporturile de mărfuri autohtone. Acestea au crescut cu 28,9% comparativ cu anul 2020. În același timp, au crescut cu 22,7%, reexporturile de mărfuri, care au însumat 711,2 milioane dolari SUA, sau 22,6% din total exporturi.

Totodată, **importurile** au crescut cu 32,5% față de anul 2020, în total, fiind realizate importuri în volum de 7176,6 milioane dolari SUA.

În acest context, **deficitul balanței comerciale** în anul 2021 a constituit 4032,2 milioane dolari SUA. Acesta a crescut cu 36,7% comparativ cu anul 2020. Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi a constituit 43,8%, în descreștere cu 1,8 puncte procentuale față de nivelul înregistrat în 2020.

În perioada analizată, cea mai mare pondere din total exporturi, cât și din total importuri, o deține grupul țărilor din Uniunea Europeană, cu respectiv, 61,1% și 43,9%.

În structură pe țări, cele mai multe exporturi, respectiv, 26,5% din total exporturi, în perioada analizată au fost realizate în România. Totodată, cele mai multe importuri, 14,7% din total, au fost importuri din Federația Rusă.

Tabel 6. Evoluția exporturilor (modificarea față de luna similară a anului precedent), %

	ian.	Febr.	Mart.	Apr.	Mai	iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	N.	Dec.
2020	-6,3	1,6	-18,3	-30,5	-26,0	-6,2	-13,2	-20,4	-11,1	-7,1	-1,7	0,0
2021	-9,5	-7,5	36,6	45,7	29,5	19,6	26,0	44,2	38,9	41,3	38,9	48,9
2022	66,5											

Tabel 7. Evoluția importurilor (modificarea față de luna similară a anului precedent), %

	ian.	Febr.	Mart.	Apr.	Mai	iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	N.	Dec.
2020	2,0	5,6	-6,2	-44,6	-31,6	-7,2	-0,5	-6,6	1,3	-6,0	3,7	5,1
2021	5,8	7,6	25,9	96,5	71,0	42,6	13,1	32,7	31,7	30,9	34,0	32,9
2022	55,5											

Tabel 8. Structura comerțului exterior pe grupuri de țări

	Anul 2021		Structura pe grupuri de țări, %		Contribuția la creșterea/scăderea exporturilor și importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de Anul 2020	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2020	Anul 2021
Export	3144,4	127,5	100,0	100,0	-11,2	27,5
UE 28	1919,4	117,0	66,5	61,1	-5,0	11,3
CSI	466,2	123,7	15,3	14,8	-2,1	3,6
alte țări	758,8	De 1,7 ori	18,2	24,1	-4,1	12,6
Import	7176,6	132,5	100,0	100,0	-7,3	32,5
UE 28	3149,1	127,5	45,6	43,9	-6,2	12,5
CSI	1905,3	144,6	24,3	26,5	-1,7	10,9
alte țări	2122,2	130,4	30,1	29,6	0,6	9,1
Balanța comercială	-4032,2	136,7	100,0	100,0	x	x
UE 28	-1229,7	148,1	28,2	30,5	x	x
CSI	-1439,1	153,0	31,9	35,7	x	x
alte țări	-1363,4	115,8	39,9	33,8	x	x

În structura exporturilor pe grupe de mărfuri în anul 2021, șase secțiuni de mărfuri au deținut împreună 90,8% din total exporturi, după cum urmează: produse alimentare și animale vii (25,8%); mașini și echipamente pentru transport (20,2%); articole manufacturate diverse (18,8%); materiale brute necomestibile (11,6%); mărfuri manufacturate (7,7%); băuturi și tutun (6,7%).

În structura importurilor în anul 2021, următoarele șase secțiuni de mărfuri au deținut împreună 95,4% din total importuri: mașini și echipamente pentru transport (25,4%); mărfuri manufacturate (18,3%); combustibili minerali (15,0%); produse chimice (14,4%); articole manufacturate diverse (11,6%); produse alimentare și animale vii (10,7%).

În structură pe cele mai importante țări partenere în derularea exporturilor, în 2021 s-au majorat exporturile către Turcia – de 1,8 ori, România – cu 17,9%, Federația Rusă – cu 27,3%, Elveția – de 1,9 ori, Spania – de 1,8 ori, Italia – cu 12,3%, Ucraina – cu 33,5%, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord – de 1,5 ori, Germania – cu 8,8%, Bulgaria – cu 33,7%, Grecia – de 1,6 ori, Ungaria – de 1,5 ori, Liban – de 2,1 ori, Serbia – de 2,5 ori, Belgia – de 1,7 ori, Slovacia – de 1,6 ori, Portugalia – de 1,8 ori, SUA – cu 23,6%, Franța – cu 9,4%, și s-au micșorat exporturile către Republica Cehă – cu 1,8%, Austria – cu 3,2%, Georgia – cu 14,5%, Polonia – cu 1,1%.

În structură pe cele mai importante țări partenere în derularea importurilor, în perioada analizată, s-au majorat importurile din Federația Rusă – de 1,7 ori, România – cu 31,3%, China – cu 29,5%, Turcia – cu 40,1%, Ucraina – cu 26,5%, Italia – cu 28,2%, Germania – cu 20,9%, Franța – cu 40,6%, Polonia – cu 20,5%, SUA – de 1,6 ori, Austria – de 1,6 ori, Belarus – cu 27,7%, Spania – cu 28,6%, Ungaria – cu 21,0%, Republica Cehă – cu 19,6%, Bulgaria – cu 23,1%, Olanda – cu 28,7%, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord – cu 29,2%, Japonia – cu 19,5%.

Tabel 9. Cele mai importante țări partenere în derularea exporturilor

	Anul 2021		Structura, %	
	mil. dolari SUA	în % față de Anul 2020	Anul 2020	Anul 2021
EXPORT – total	3144,4	127,5	100,0	100,0
din care:				
România	833,5	117,9	28,6	26,5
Turcia	314,0	De 1,8 ori	7,0	10,0

	Anul 2021		Structura, %	
	mil. dolari SUA	în % față de Anul 2020	Anul 2020	Anul 2021
Federația Rusă	276,1	127,3	8,8	8,8
Germania	245,4	108,8	9,1	7,8
Italia	240,1	112,3	8,7	7,6
Elveția	118,9	De 1,9 ori	2,5	3,8
Polonia	108,5	98,9	4,5	3,5
Ucraina	92,8	133,5	2,8	3,0
Republica Cehă	79,0	98,2	3,3	2,5
Bulgaria	77,8	133,7	2,4	2,5
Belarus	67,8	102,9	2,7	2,2
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	65,4	De 1,5 ori	1,7	2,1
Spania	62,8	De 1,8 ori	1,4	2,0
Grecia	44,5	De 1,6 ori	1,1	1,4
Ungaria	41,8	De 1,5 ori	1,1	1,3
Olanda	35,8	99,6	1,5	1,1
Franța	32,4	109,4	1,2	1,0
SUA	31,7	123,6	1,0	1,0
Liban	24,8	De 2,1 ori	0,5	0,8
Serbia	24,1	De 2,5 ori	0,4	0,8
Austria	22,0	96,8	0,9	0,7
Belgia	20,9	De 1,7 ori	0,5	0,7
Georgia	19,5	85,5	0,9	0,6
Slovacia	16,4	De 1,6 ori	0,4	0,5
Portugalia	16,3	De 1,8 ori	0,4	0,5

Tabel 10. Cele mai importante țări partenere în derularea importurilor

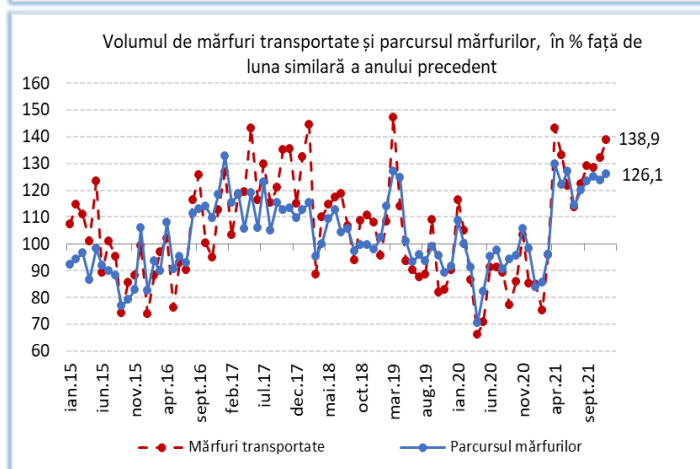
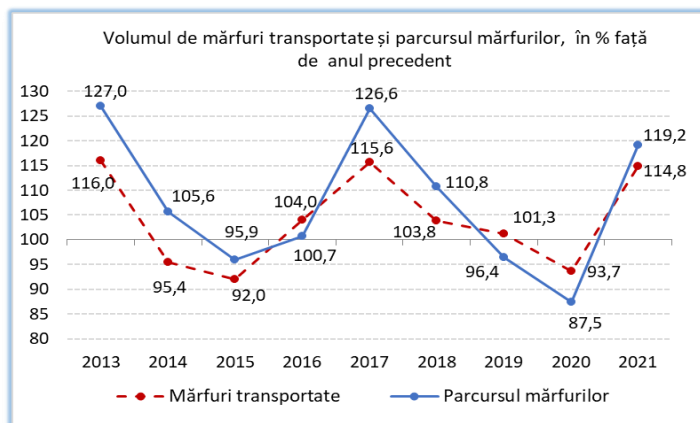
	Anul 2021		Structura, %	
	mil. dolari SUA	în % față de Anul 2020	Anul 2020	Anul 2021
IMPORT – total	7176,6	132,5	100,0	100,0
din care:				
Federația Rusă	1053,6	De 1,7 ori	11,1	14,7
China	836,5	129,5	11,9	11,7
România	830,0	131,3	11,7	11,6
Ucraina	667,2	126,5	9,7	9,3
Germania	546,7	120,9	8,4	7,6
Turcia	543,7	140,1	7,2	7,6
Italia	444,5	128,2	6,4	6,2
Polonia	261,6	120,5	4,0	3,7
Franța	170,7	140,6	2,2	2,4
Belarus	145,3	127,7	2,1	2,0
Ungaria	121,6	121,0	1,9	1,7
Republica Cehă	114,9	119,6	1,8	1,6
SUA	107,4	De 1,6 ori	1,3	1,5
Spania	100,7	128,6	1,5	1,4
Austria	97,7	De 1,6 ori	1,2	1,4
Bulgaria	77,2	123,1	1,2	1,1
Olanda	76,8	128,7	1,1	1,1
Japonia	67,4	119,5	1,0	0,9
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	64,8	129,2	0,9	0,9

Transporturi

Analiza principalilor indicatori din sectorul de transporturi de mărfuri realizat în 2021 relevă o dinamică pozitivă, factorul principal fiind înviorarea activității din comerțul internațional ca urmare a relaxării restricțiilor COVID-19 pe plan intern cât și extern.

În total, în anul 2021 **volumul mărfurilor transportate** a înregistrat o creștere de 19,2% față de anul 2020, în comparație cu scăderea de 12,5% din anul 2020 față de anul 2019. Volumul total al mărfurilor transportate în anul 2021 a constituit 19,7 milioane tone.

În același timp, **parcursul mărfurilor transportate** a înregistrat în anul 2021 o creștere de 14,8% comparativ cu anul 2020, în comparație cu scăderea de 6,3% din anul 2020 față de anul 2019. Parcursul mărfurilor transportate în 2021 a totalizat 5321,1 mil. tone-km.

Tabel 11. Indicele volumului mărfurilor transportate pe moduri de transport, % (față de luna similară a anului precedent)

	ian.	Febr.	Mart.	Apr.	Mai	iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	n.	dec.
2019	95,7	108,4	147,0	114,1	93,6	90,1	87,6	88,4	108,9	81,7	82,7	91,1
2020	116,3	104,9	86,7	66,0	70,7	91,4	91,2	91,2	77,8	85,9	103,2	87,3
2021	84,9	75,3	95,8	143,2	133,2	121,8	113,7	122,4	129,0	128,5	132,1	138,9

Tabel 12. Volumul mărfurilor transportate și parcursul mărfurilor realizat pe moduri de transport

	Decembrie 2021	Decembrie 2021 în % față de Decembrie 2020	Ian.-Dec. 2021	Ian.-Dec. 2021 în % față de Ian.-Dec. 2020
Mărfuri transportate, Total, mii tone	1782,4	138,9	19725,0	119,2
– feroviar	350,0	167,5	3331,5	115,6
– auto	1423,2	135,3	16224,1	120,8
– fluvial	9,0	41,1	168,0	73,8
– aerian	0,2	107,3	1,4	106,4
Parcursul mărfurilor, Total, mil. tone-km	525,8	126,1	5321,1	114,8
– feroviar	86,5	265,3	664,7	111,0
– auto	439,2	114,3	4655,1	115,4
– fluvial	0,02	41,1	0,3	73,8
– aerian	0,12	102,7	1,0	109,0

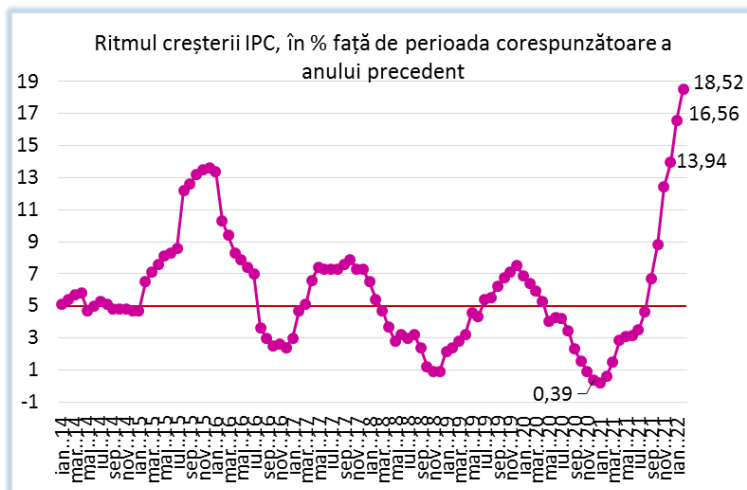
Evoluția inflației

Evoluția prețurilor medii de consum a urmat un trend ascendent pe tot parcursul anului 2021.

Astfel, rata anuală a inflației a crescut cu 13,55 puncte procentuale - de la 0,39% în decembrie 2020 la 13,94% în luna decembrie 2021.

Accelerarea prețurilor în perioada analizată a fost determinată de majorarea prețurilor la produsele alimentare, la petrol, gazele naturale și la alte materii prime pe piața internațională, fapt ce s-a reflectat parțial în majorarea prețurilor acestor produse pe piața locală, dar, mai ales, în ajustarea tarifelor la gaz și energia termică în luna noiembrie 2021. În același timp, creșterea inflației a fost susținută de persistența presiunilor din partea cererii în contextul majorării venitului disponibil al populației.

În anul 2021 rata medie anuală a inflației a constituit 5,11%.

Trendul ascendent al evoluției prețurilor medii de consum a continuat și în primele luni ale anului 2022, rata anuală a inflației înregistrând în ianuarie un nivel de 16,56%, iar în februarie 2022 – de 18,52%, cu 2,62 și 4,58 puncte procentuale, respectiv, peste nivelul din decembrie 2021 (13,94%). Trendul ascendent va continua cu un ritm pronunțat, potrivit prognozelor BNM, până în trimestrul III, 2022.

Tabel 13. Evoluția ratei inflației, %

	Februarie 2022 față de:		
	Ianuarie 2022	Decembrie 2021	Februarie 2021
TOTAL	2,07	4,89	18,52
Produsele alimentare	2,81	6,56	23,32
Mărfurile nealimentare	2,17	4,00	14,92
Servicii	0,88	3,87	16,97

Spre informare: Potrivit Strategiei politicii monetare pe termen mediu ținta inflației stabilită de Banca Națională a Moldovei constituie 5,0% anual, cu o posibilă deviere de $\pm 1,5$ puncte procentuale.

Potrivit raportului asupra inflației nr.1 al BNM din februarie 2022, rata anuală a inflației va crește până în trimestrul III, 2022, ulterior diminuându-se accelerat până la finele orizontului de prognoză (trimestrul IV, 2023). Începând cu primul trimestru 2022 rata anuală a inflației se va afla peste limita superioară a intervalului de variație și va reveni în interval abia în trimestrul II al anului 2023.

Impactul pozitiv al factorilor precum (1) inflația importată, (2) creșterea prețurilor la resursele energetice pe piața internațională, (3) cererea internă pozitivă pe parcursul orizontului de prognoză,

ca urmare a acordării de către Guvern a ajutorului populației în perioada rece a anului, susținută inclusiv de majorarea salariilor și a creditării, (4) efectele secundare de la majorarea pronunțată a prețurilor la carburanți și gaze în rețea, (5) o eventuală majorare a tarifului la energia electrică, pe parcursul trimestrelor I și II 2022, (6) creșterea acumulată a prețului la petrol pe piața internațională, (7) efectul bazei anuale joase, (8) ajustarea accizelor, (9) creșterea prețurilor la lemne și cărbune din motivul majorării prețului la gaze naturale și a prețului la cărbune pe piața internațională, (10) efectul prețurilor produselor cu caracter puternic sezonier din anul viitor, dar și (11) efectul bazei anuale joase vor determina creșterea ratei anuale a inflației.

Tendința de diminuare a prețurilor externe prognozate la petrol și gaze naturale, (2) ameliorarea anticipată din anul viitor a situației pe piața energetică regională și globală, (3) cererea agregată în scădere continuă până spre orizontul de prognoză, (4) baza înaltă din anul curent, (5) scăderea ușoară a prețurilor anticipate ale produselor alimentare pe piața internațională, dar și (6) efectul prețurilor produselor cu caracter puternic sezonier din anul curent vor fi factorii cu impact negativ ce vor duce la temperarea ratei anuale a inflației.

Pentru anul 2022 Banca Națională a Moldovei estimează o rată medie anuală a inflației de 18,8% (prognoză revizuită în creștere cu 4,8 puncte procentuale față de prognoza din luna noiembrie 2021).

Evoluția prețurilor în industrie

În luna februarie 2022 prețurile producătorului în industrie s-au majorat cu 19,3% față de luna februarie 2021: prețurile în industria extractivă au crescut cu 13,2%, în industria prelucrătoare – cu 13,0%, iar în sectorul energetic – cu 108,3%, respectiv.

În anul 2021 prețurile producătorului în industrie au crescut în mediu cu 8,5% față de anul 2020.

Evoluția prețurilor de vânzare a produselor agricole

În anul 2021, prețurile medii de vânzare a produselor agricole de către întreprinderile agricole au crescut cu 13,7% față de anul 2020, în contextul creșterii cu 12,6% a prețurilor la produsele vegetale și cu 20,4% a prețurilor la produsele animaliere.

II. Finanțele publice²

Executarea bugetului public național

În ianuarie-februarie 2022, veniturile totale ale bugetului public național cu consolidarea transferurilor și dobânzilor au constituit 11867,1 mil. lei, fiind în creștere cu 17,0% (1724,6 mil. lei) față de aceeași perioadă a anului trecut. **Cheltuielile și activele nefinanciare cu consolidarea transferurilor și dobânzilor** au însumat 13267,5 mil. lei, cu 19,3% (2150,8 mil. lei) mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Executarea bugetului public național în ianuarie-februarie 2022 s-a încheiat cu deficit în sumă de 1400,4 mil. lei.

Tabel 14. Evoluția executării bugetului public național, mil. lei

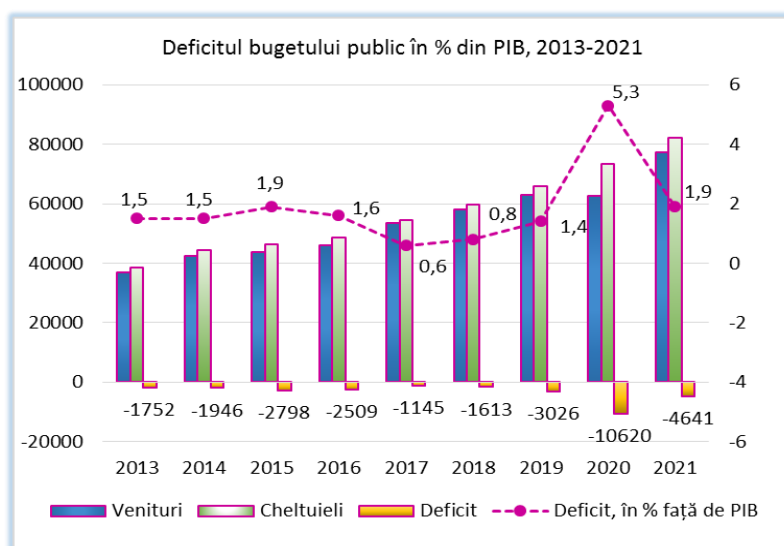
		ian.	Febr.	Mart.	Apr.	Mai	iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	n.	dec.
Venituri	2021	5080,1	10142,5	16698,8	22531,1	28072,4	34933,2	40993,3	46952,1	54067,8	61644,8	67948,5	77373,1
	2022	5867,1	11867,1										
Cheltuieli	2021	5218,9	11116,7	17294,6	24742,9	31092,7	38380,0	44635,4	50118,8	56343,3	63669,6	70999,9	82013,6
	2022	6086,8	13267,5										
Profit (+)/ Deficit (-)	2021	-138,8	-974,2	-595,8	-2211,8	-3020,3	-3446,8	-3642,1	-3166,7	-2275,5	-2024,8	-3051,4	-4640,5
	2022	-219,7	-1400,4										

Spre informare:

În anul 2021, executarea bugetului public național s-a soldat cu un sold bugetar (deficit) de 4640,5 mil. lei.

Veniturile totale ale bugetului public național cu excluderea transferurilor și dobânzilor au constituit 77373,1 mil. lei, iar cheltuielile și activele nefinanciare cu excluderea transferurilor și dobânzilor – 82013,6 mil. lei.

Ponderea deficitului bugetar în PIB în anul 2021³ a constituit 1,9%.

² Sursa: datele oficiale ale Ministerului Finanțelor al RM (www.mf.gov.md)

³ Potrivit datelor BNS, PIB în anul 2021 a constituit 241,9 miliarde lei.

Datoria de stat

La situația din 31 ianuarie 2022⁴ soldul datoriei de stat a constituit 79202,9 mil. lei, mai mult cu 1450,2 mil. lei, la valoarea nominală, comparativ cu sfârșitul anului 2021. Din totalul datoriei de stat, datoria de stat internă a reprezentat 42,2%, sau 33393,2 mil. lei. Aceasta a crescut cu 111,8 mil. lei, sau cu 0,3%. Totodată, soldul datoriei de stat externe a constituit 2555,1 mil. dolari SUA la situația din 31 ianuarie 2022, fiind în creștere cu 49,0 mil. dolari SUA comparativ cu soldul datoriei de stat externe de la situația din 31 decembrie 2021. Exprimată în lei, datoria de stat externă a însumat 45809,7 mil. lei, sau cu 1338,4 mil. lei mai mult comparativ cu 31 decembrie 2021.

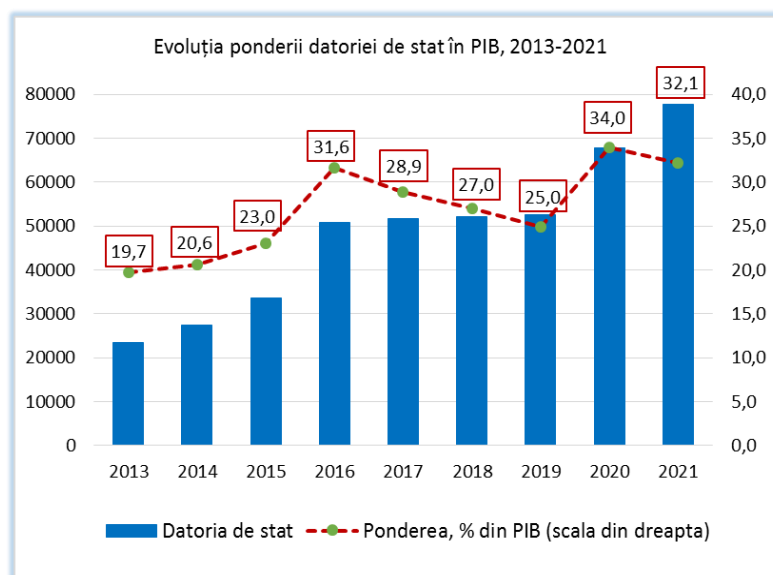
Notă: Datoria de stat include obligațiile contractuale pecuniare curente și scadente ale statului, și dobânzile datorate și neonorate, apărute din calitatea statului de debitor sau fidejutor, fiind contractate, în numele Republicii Moldova, de Guvern, prin intermediul Ministerului Finanțelor, în monedă națională sau în valută străină.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Ministerul Finanțelor administrează datoria de stat și garanțiile de stat. În acest scop, Ministerul Finanțelor publică periodic programele de management al datoriei de stat pe termen mediu.

Spre informare:

La 31 decembrie 2021 soldul datoriei de stat a constituit 77752,7 mil. lei, înregistrând o creștere cu 14,6%, comparativ cu situația din 31 decembrie 2020. Datoria de stat internă a constituit 33281,4 mil. lei, iar datoria de stat externă a constituit 2506,1 mil. dolari SUA, sau 44471,3 mil. lei.

Ponderea datoriei de stat în PIB pentru anul 2021⁵ a constituit 32,1%.

⁴ La momentul publicării Buletinului "Info Financiar" datele privind datoria de stat la situația din 28 februarie 2022 încă nu erau publicate pe pagina oficială a Ministrului Finanțelor al RM www.mf.gov.md

⁵ Potrivit datelor BNS, PIB în anul 2021 a constituit 241,9 miliarde lei.

Tabel 15. Evoluția principalilor indicatori macroeconomici, 2017 – 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
<u>Conturi naționale:</u>					
PIB, mil.lei	178881	192509	210378	199734	241871
PIB real, în % față de anul precedent	104,7	104,3	103,7	91,7	113,9
PIB, mil. USD	9674,4	11456,7	11970,2	11531,9	13679,2
Formarea brută de capital, mil.lei	40745	49311	53330	47665	69335
Formarea brută de capital, în % din PIB	22,8	25,6	25,3	23,9	28,7
<u>Productia industrială:</u>					
Producția industrială, mil.lei	52718,5	56200,5	59333,1	59659,6	...
Producția industrială, în % față de anul precedent	103,4	103,7	102,0	94,5	112,1
<u>Productia agricolă:</u>					
Producția agricolă, mil. lei	34142	32637	34597	30061	46387
Producția agricolă, în % față de anul precedent	109,1	102,9	98,4	72,8	149,9
<u>Activitatea investitională:</u>					
Investițiile în active imobilizate, mil. lei	23498,3	27464,7	31253,2	30089,6	29628,0
Investiții în active imobilizate, în % față de anul precedent	103,5	112,9	110,2	96,9	104,8
<u>Comertul exterior</u>					
Export, mil. USD	2425,0	2706,2	2779,2	2467,1	3144,4
Export, în % față de anul precedent	118,6	111,6	102,7	88,8	127,5
Import, mil. USD	4831,3	5760,1	5842,5	5416,0	7176,6
Import, în % față de anul precedent	120,2	119,2	101,4	92,7	132,5
Export net, mil. USD	-2406,3	-3053,9	-3063,3	-2948,9	-4032,2
Export net, în % din PIB	24,9	26,7	25,6	24,9	29,5

	2017	2018	2019	2020	2021
<u>Bugetul public național:</u>					
Venituri	53377,6	57995,9	62949,2	62650,0	77373,1
Cheltuieli	54522,4	59608,9	65975,6	73269,8	82013,6
Deficit	-1144,8	-1613,0	-3026,4	-10619,8	-4640,5
Deficit, în % din PIB	0,64	0,84	1,44	5,32	1,92
<u>Datoria de stat:</u>					
Total datoria de stat, mil. lei	51660,3	52012,5	52494,3	67820,7	77752,7
Datoria de stat internă, mil. lei	22578,5	23058,6	23168,2	29235,6	33281,4
Datoria de stat externă, mil. lei	29081,8	28954,0	29326,1	38585,1	44471,3
Datoria de stat externă, mil. USD	1700,7	1689,0	1704,1	2241,4	2506,1
Datoria de stat în % din PIB	28,9	27,0	25,0	34,0	32,1
<u>Venituri ale populației:</u>					
Câștigul salarial mediu lunar al unui angajat în economia națională, lei	5697,1	6446,4	7356,1	8107,5	9115,9
în % față de anul precedent	112,1	113,2	114,1	110,2	112,4
Indicele câștigului salarial real al unui salariat, în % față de anul precedent	105,2	109,9	108,9	106,2	106,9
<u>Prețuri:</u>					
IPC, în % față de anul precedent	106,6	103,0	104,8	103,8	105,1

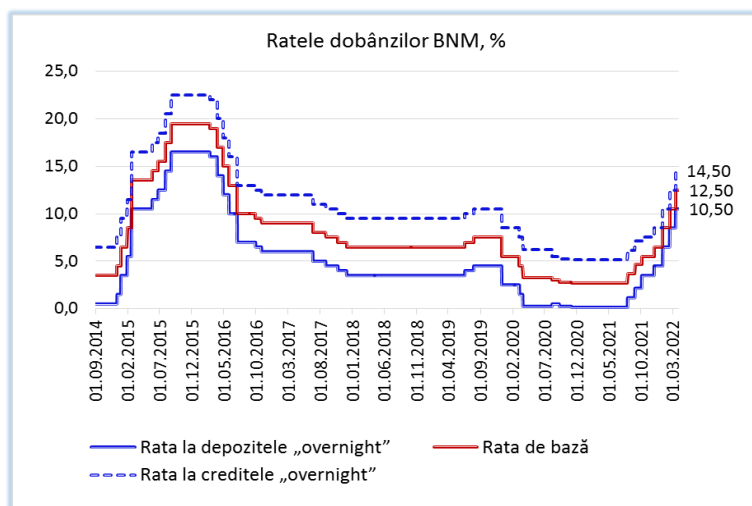
Sursa: datele oficiale ale Biroului Național de Statistică (cu excepția datelor privind Bugetul public național și Datoria de stat, ce reprezintă datele oficiale ale Ministerului Finanțelor al RM)

III. Evoluții pe piețele monetară, creditară și valutară⁶

Ratele dobânzilor la instrumentele de reglementare monetară

Potrivit datelor oficiale ale Băncii Naționale a Moldovei, **în ședința din 15 martie 2022, Comitetul executiv al BNM a decis majorarea cu 2,0 puncte procentuale a ratelor dobânzilor la instrumentele de politică monetară.**

Astfel, rata de bază a BNM (aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt) a fost majorată până la nivelul de 12,50%. Ratele la depozitele și creditele "overnight" au fost majorate până la nivelul de 10,50% și 14,50%, respectiv.

Tabel 16. Ratele dobânzilor BNM, %

Data punerii în aplicare	Rata la depozitele „overnight”	Rata de bază	Rata la creditele „overnight”
11.12.2019	2,5	5,5	8,5
04.03.2020	1,5	4,5	7,5
20.03.2020	0,25	3,25	6,25
06.08.2020	0,50	3,00	5,50
09.09.2020	0,25	2,75	5,25
06.11.2020	0,15	2,65	5,15
30.07.2021	1,15	3,65	6,15
03.09.2021	2,15	4,65	7,15
05.10.2021	3,50	5,50	7,50
03.12.2021	4,50	6,50	8,50
13.01.2022	6,50	8,50	10,50
15.02.2022	8,50	10,50	12,50
15.03.2022	10,50	12,50	14,50

Spre informare: Ratele dobânzilor la instrumentele de reglementare monetară sunt adoptate de Comitetul executiv al BNM. BNM stabilește aceste rate ținând cont de evoluțiile pe piața monetară și valutară, de situația în economia națională și de dinamica și tendințele proceselor inflaționiste și așteptările prognozate ale indicatorilor macroeconomici. Stabilirea ratelor dobânzilor la instrumentele de reglementare monetară are drept scop dirijarea condițiilor pe piața monetară, de credit și valutară, în cadrul mecanismului de transmisie a politicii monetare.

⁶ Sursa: datele oficiale ale Băncii Naționale a Moldovei (www.bnm.md)

Indicatori ai pieței monetare

Operațiuni de piață deschisă ale BNM

Pe parcursul lunii februarie 2022, pentru drenarea excesului de lichiditate din sistem, BNM a derulat pe piața deschisă licitații de vânzare a certificatelor BNM cu scadența de 14 zile. Soldul mediu zilnic al operațiunilor de vânzare a Certificatelor BNM a fost de 3033,8 mil. lei, în scădere cu 1189,5 mil. lei, sau cu 28,1%, comparativ cu luna ianuarie 2022. De asemenea, în perioada analizată, BNM a livrat lichiditate în sectorul bancar prin operațiuni repo de cumpărare a VMS în volum de 1270,0 mil. lei la o rată medie a dobânzii de 8,86% pe un termen mediu de 14 zile.

Tabel 17. Operațiuni de politică monetară ale BNM

Perioada	Repo de cumpărare a VMS			Operațiuni de vânzare a Certificatelor BNM		
	Rata medie a dobânzii, %	Termenul mediu, zile	Volumul, mil.lei	Rata medie nominală la tranzacții, %	Termenul mediu, zile	Soldul mediu zilnic, mil.lei
Ianuarie 2021				2,65	14	6636,5
Februarie				2,65	14	5752,4
Martie				2,65	14	5983,6
Aprilie	2,90	14	26,0	2,65	14	5224,5
Mai				2,65	14	5403,0
Iunie				2,65	14	5061,0
Iulie	2,90	14	950,0	2,65	14	4104,4
August	3,90	14	-	3,65	14	3796,7
Septembrie	4,90	14	1,0	4,41	14	3250,2
Octombrie	4,90	14	150,0	5,40	14	3640,1
Noiembrie	5,75	-	-	5,50	14	2914,6
Decembrie	6,13	14	260,0	6,40	14	2605,1
Ianuarie 2022	8,75	-	-	7,06	14	4223,3
Februarie	8,86	14	1270,0	9,45	14	3033,8

În luna februarie 2022 băncile au continuat să utilizeze facilitatea de depozite overnight acordată de BNM. Soldul mediu zilnic al depozitelor overnight a constituit 462,1 mil. lei.

Tabel 18. Facilitățile permanente acordate băncilor de către BNM

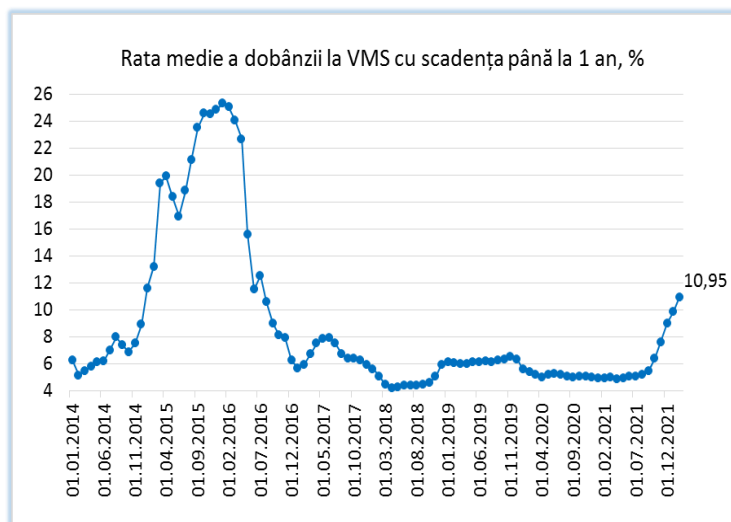
Perioada	Credite overnight		Depozite overnight	
	Rata dobânzii, %	Soldul mediu zilnic, mil.lei	Rata dobânzii, %	Soldul mediu zilnic, mil.lei
Ianuarie 2021	5,15	-	0,15	347,8
Februarie	5,15	-	0,15	201,0
Martie	5,15	-	0,15	175,2
Aprilie	5,15	15,7	0,15	233,6
Mai	5,15	-	0,15	169,5
Iunie	5,15	11,7	0,15	178,0
Iulie	5,15/6,15	40,0	0,15/1,15	93,9
August	6,15	-	1,15	112,3
Septembrie	6,15/7,15	-	1,15/2,15	288,6
Octombrie	7,15/7,50	4,8	2,15/3,50	300,3
Noiembrie	7,50	-	3,50	283,3
Decembrie	7,50/8,50	3,9	3,50/4,50	247,4
Ianuarie 2022	8,50/10,50	4,8	4,50/6,50	343,4
Februarie	10,50/12,50	28,2	6,50/8,50	462,1

Spre informare: BNM utilizează drept instrument principal al politicii monetare operațiunile de piață deschisă. Aceste operațiuni au drept scop echilibrarea cererii și ofertei pe piața monetară și permit băncii centrale să influențeze nivelul ratelor dobânzilor pe termen scurt pe piața monetară interbancară. Certificatele BNM sunt instrumentul de bază utilizat de BNM pentru sterilizarea lichidității excesive din sistem, care este predestinat pentru atingerea obiectivului principal de politică monetară. Operațiunile repo de cumpărare a valorilor mobiliare de stat – reprezintă tranzacții reversibile, destinate injectării de lichiditate.

Piața primară a valorilor mobiliare de stat (VMS)

În perioada analizată Ministerul Finanțelor a propus spre plasare pe piața primară a valorilor mobiliare de stat Bonuri de trezorerie cu termene de 3, 6 și 12 luni, Obligațiuni de stat cu dobânda flotantă cu maturitatea de 2 ani, și Obligațiuni de stat cu dobânda fixă cu maturitatea de 2, 3 și 5 ani, în sumă totală de 2595,0 mil. lei. Cererea participanților la licitații a constituit 1947,0 mil. lei. **Volumul VMS emise în luna februarie 2022 a însumat 1718,0 mil. lei.**

În februarie 2022 **rata medie nominală a dobânzii la VMS cu termen până la 1 an** a continuat trendul ascendent din perioada anterioară, majorându-se cu 1,09 puncte procentuale față de nivelul din luna anterioară până la nivelul de **10,95%**. Față de luna februarie 2021, aceasta a crescut cu 6,04 puncte procentuale.

Tabel 19. Ratele medii ale dobânzii la VMS emise pe piața primară, %

Perioada	VMS cu termen până la 1 an		Bonuri de trezorerie						Obligațiuni de stat				
			91 zile		182 zile		364 zile		1 an	2 ani	3 ani	5 ani	7 ani
	Rata nominală a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata nominală a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata nominală a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata nominală a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii	Rata efectivă a dobânzii
Ianuarie 2021	4,90	4,94	3,37	3,42	4,92	4,98	5,48	5,48		5,53	5,94	6,19	
Februarie	4,91	4,94	3,33	3,37	4,93	4,99	5,49	5,49		5,54	5,94	6,19	
Martie	5,01	5,04	3,35	3,39	4,93	4,99	5,49	5,49		5,66	5,94	6,19	
Aprilie	4,88	4,92	3,36	3,40	4,93	4,99	5,52	5,52		5,59	5,94	6,19	6,61
Mai	4,95	4,98	3,36	3,40	4,96	5,02	5,54	5,54		5,54	5,94	6,19	
Iunie	5,07	5,10	3,36	3,40	4,99	5,06	5,57	5,57		5,53	5,94	6,19	
Iulie	5,09	5,12	3,36	3,40	5,04	5,10	5,61	5,61		5,56	5,94	6,19	6,60
August	5,18	5,21	3,36	3,40	5,17	5,23	5,66	5,66		5,61	5,94	6,19	
Septembrie	5,44	5,49	3,78	3,83	5,40	5,47	5,84	5,84		5,81	6,19	6,30	
Octombrie	6,39	6,49	5,62	5,74	6,36	6,46	6,68	6,68		5,94	6,19	6,29	7,12
Noiembrie	7,60	7,72	7,00	7,18	7,75	7,90	7,90	7,90		6,25	7,12	7,64	
Decembrie	8,99	9,16	8,44	8,71	9,16	9,37	9,05	9,05		7,06	7,12	7,64	
Ianuarie 2022	9,86	10,01	8,94	9,25	9,91	10,16	10,03	10,03		8,06	7,12	7,64	10,25
Februarie	10,95	11,13	9,03	9,34	11,06	11,37	11,19	11,19		10,52		9,20	

Spre informare: Valorile mobiliare de stat reprezintă o componentă importantă pentru gestionarea datoriei de stat. Totodată, valorile mobiliare de stat sunt un instrument financiar lichid și eficient. Volumul datoriei de stat, inclusiv volumul total al valorilor mobiliare de stat care vor fi emise pe parcursul anului bugetar, este stabilit în Legea bugetului de stat pe anul respectiv.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Ministerul Finanțelor administrează datoria de stat și garanțiile de stat. Vânzarea valorilor mobiliare de stat este desfășurată de către Banca Națională a Moldovei în calitate de agent fiscal al statului. Piața valorilor mobiliare de stat în Republica Moldova este o piață extrabursieră, organizată prin intermediul băncilor-Dealeri primari. Clienții Dealerilor primari pot fi persoane fizice și juridice, rezidente sau nerezidente. Sistemul de Dealeri primari asigură activitatea pieței secundare a VMS.

Piața valutară

Rulajul tranzacțiilor pe piața valutară fără numerar în februarie 2022 a constituit echivalentul a 1256,5 mil. dolari SUA, fiind în creștere cu 24,5% (sau cu 247,0 mil. dolari SUA) față de nivelul din luna anterioară, și de 2,2 ori în creștere față de nivelul înregistrat în februarie 2021.

Tranzacțiile efectuate cu dolari SUA au însumat echivalentul a 743,0 mil. dolari SUA sau 59,1% din total, tranzacțiile cu euro – 467,3 mil. dolari SUA, reprezentând 37,2% din total, tranzacțiile în lei românești – echivalentul a 18,9 mil. dolari SUA, sau 1,5% din total. În structura rulajului total cumpărările de valută străină contra MDL au constituit echivalentul a 573,6 mil. dolari SUA (sau 45,7% din total), iar vânzările – 682,9 mil. dolari SUA (sau 54,3% din total). Cele mai multe tranzacții (78,0%) au fost efectuate pe piața intrabancară, rulajul total al acestor tranzacții constituind echivalentul a 979,7 mil. dolari SUA.

Volumul tranzacțiilor efectuate pe piața valutară în numerar a crescut cu 12,4 mil. dolari SUA, sau cu 3,7%, față de luna anterioară, constituind în februarie 2022 echivalentul a 347,6 mil. dolari SUA. Din volumul total al tranzacțiilor, cumpărările au reprezentat 66,3%, sau echivalentul a 230,5 mil. dolari SUA. Cele mai multe tranzacții (71,6% din total) au fost efectuate cu euro – echivalentul a 248,7 mil. dolari SUA, fiind urmate de tranzacțiile în dolari – 55,3 mil. dolari SUA (15,9% din total) și cele în lei românești – 1,8% din total sau echivalentul a 6,4 mil. dolari SUA.

Tabel 20. Evoluția operațiunilor pe piața valutară

Perioada	Piața valutară fără numerar Volumul tranzacțiilor (echivalentul în mil. USD)	Piața valutară în numerar		
		Volumul operațiunilor (echivalentul în mil. USD)		
		cumpărări	vânzări	total
Ianuarie 2021	617,4	229,2	65,8	295,0
Februarie	580,3	240,8	65,5	306,3
Martie	686,2	252,5	69,6	322,1
Aprilie	693,4	280,1	66,7	346,8
Mai	737,4	289,0	88,4	377,4
Iunie	783,8	333,2	99,1	432,3
Iulie	1045,8	356,7	106,8	463,5
August	897,4	352,4	131,5	483,3
Septembrie	1136,7	349,3	126,3	475,6
Octombrie	1065,4	266,5	132,6	399,1
Noiembrie	1311,7	229,7	144,2	373,9
Decembrie	1179,3	300,3	116,3	416,6
Ianuarie 2022	1009,5	237,3	97,9	335,2
Februarie	1256,5	230,5	117,1	347,6

Oferta netă de valută de la persoanele fizice a scăzut în luna februarie 2022 cu 41,9 mil. dolari SUA, sau cu 29,2%, în raport cu luna anterioară, constituind 101,4 mil. dolari SUA. În același timp, cererea netă de valută din partea agenților economici a scăzut cu 20,9%, sau cu 58,8 mil. dolari SUA, constituind 223,1 mil. dolari SUA. În aceste condiții, **gradul de acoperire a cererii nete de valută din partea agenților economici prin oferta netă de valută de la persoanele fizice în februarie 2022 a constituit 45,4%, fiind cu 5,4 puncte procentuale în scădere față de luna anterioară.**

În aceste condiții, în februarie 2022 **Banca Națională a Moldovei a intervenit pe piața valutară interbancară prin vânzări nete de valută în volum de 95,0 milioane dolari SUA** (volum calculat potrivit datei valutei).

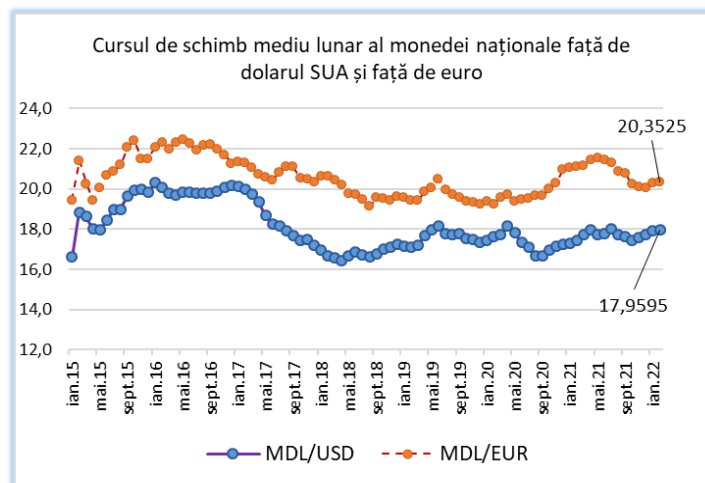
Spre informare: Rulajul pieței valutare cuprinde totalitatea tranzacțiilor de schimb valutar, cu excepția celor efectuate de către Banca Națională a Moldovei, care au avut loc pe cele mai diferite segmente ale pieței. Printre segmentele pieței monitorizate în particular se numără piața interbancară (tranzacțiile de schimb valutar efectuate între băncile comerciale autorizate) și piața intrabancară (tranzacțiile de schimb valutar efectuate între bănci și clienții acestora); piața operațiunilor la vedere (cu decontările ce se efectuează cel târziu timp de doua zile bancare) și piața operațiunilor la termen (cu decontările ce se efectuează de regula peste perioade fixe cum ar fi: una, doua săptămâni, o luna sau mai mult). În timp ce cursul valutar reprezintă echilibrul dinamic al cererii și ofertei de valuta în cadrul pieței, rulajul denotă activitatea generală a participanților pieței valutare.

Evoluția cursului de schimb

În februarie 2022, cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc în raport cu dolarul SUA s-a depreciat cu 0,1% față de luna anterioară, până la 17,9595 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA.

În raport cu euro, cursul oficial mediu lunar s-a depreciat cu 0,2%, constituind 20,3525 lei moldovenești pentru 1 euro.

Față de luna februarie 2022 leul s-a depreciat cu 2,9% în raport cu dolarul SUA, dar s-a apreciat cu 3,6% în raport cu euro.

Tabel 21. Cursul de schimb

Perioada	Curs oficial de schimb MDL / USD				Curs oficial de schimb MDL / EUR			
	la sfârșitul perioadei	mediu	modificare (%) față de		la sfârșitul perioadei	mediu	modificare (%) față de	
			sfârșitul anului precedent	luna similară a anului precedent			sfârșitul anului precedent	luna similară a anului precedent
Ianuarie 2021	17,2992	17,2916	0,5	-0,7	20,9355	21,0747	-0,9	8,8
Februarie	17,4546	17,4505	1,4	-1,0	21,3426	21,1158	1,0	9,7

Perioada	Curs oficial de schimb MDL / USD				Curs oficial de schimb MDL / EUR			
	la sfârșitul perioadei	mediu	modificare (%) față de		la sfârșitul perioadei	mediu	modificare (%) față de	
			<i>sfârșitul anului precedent</i>	<i>luna similară a anului precedent</i>			<i>sfârșitul anului precedent</i>	<i>luna similară a anului precedent</i>
Martie	18,0081	17,7311	4,6	0,1	21,1281	21,1470	0,0	8,0
Aprilie	17,7992	17,9600	3,4	-1,1	21,5735	21,4291	2,1	8,6
Mai	17,6140	17,7430	2,3	-0,3	21,4467	21,5321	1,5	11,1
Iunie	17,9755	17,7808	4,4	2,6	21,3989	21,4460	1,3	10,0
Iulie	17,9234	18,0233	4,1	5,5	21,2832	21,3129	0,7	9,2
August	17,6992	17,7357	2,8	6,5	20,7896	20,8747	-1,6	6,0
Septembrie	17,6627	17,6484	2,6	5,8	20,5955	20,7966	-2,5	5,8
Octombrie	17,5164	17,4598	1,8	2,8	20,3287	20,2396	-3,8	1,3
Noiembrie	17,7314	17,6036	3,0	2,6	20,0224	20,1017	-5,2	-0,9
Decembrie	17,7452	17,7378	3,1	2,8	20,0938	20,0571	-4,9	-4,4
Ianuarie 2022	17,9287	17,9367	1,0	3,7	19,9609	20,3094	-0,7	-3,6
Februarie	18,1822	17,9595	2,5	2,9	20,3369	20,3525	1,2	-3,6

La 28 februarie 2022 cursul oficial de schimb al leului moldovenesc față de dolarul SUA a constituit 18,1822 lei pentru 1 dolar SUA, înregistrând față de începutul anului o depreciere de 2,5%. Cursul oficial de schimb al leului moldovenesc față de euro a constituit 20,3369 lei pentru 1 euro, rezultând o depreciere de 1,2%.

La situația din 28 februarie 2022 **soldul activelor oficiale de rezervă (deținute în conturile BNM) a constituit 3680,5 mil. dolari SUA**, fiind în descreștere cu 221,4 mil. dolari SUA, sau cu 5,7%, față de soldul înregistrat la 31 decembrie 2021, în special în contextul intervențiilor nete pe piața valutară internă sub formă de vânzări de valută.

Tabel 22. Activele oficiale de rezervă

Perioada	USD (milioane)	Modificare (%) față de sfârșitul anului precedent
Ianuarie 2021	3763,8	-0,5
Februarie	3763,9	-0,5
Martie	3707,7	-2,0
Aprilie	3750,8	-0,9
Mai	3783,2	-0,0
Iunie	3774,4	-0,2
Iulie	3763,5	-0,5
August	3976,1	5,1
Septembrie	3961,8	4,7
Octombrie	4048,3	7,0
Noiembrie	3781,4	-0,06
Decembrie	3901,9	3,1
Ianuarie 2022	3784,4	-3,0
Februarie	3680,5	-5,7

Tabel 23. Cursul de schimb, 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Cursul de schimb mediu, MDL/USD	18,4902	16,8031	17,5751	17,3201	17,6816
Cursul de schimb, la sfârșit de perioadă, MDL/USD	17,1002	17,1427	17,2093	17,2146	17,7452
Cursul de schimb mediu, MDL/EUR	20,8282	19,8442	19,6741	19,7436	20,9255
Cursul de schimb, la sfârșit de perioadă, MDL/EUR	20,4099	19,5212	19,2605	21,1266	20,0938
Cursul de schimb mediu, MDL/RON	4,5599	4,2641	4,1468	4,0811	4,2530
Cursul de schimb, la sfârșit de perioadă, MDL/RON	4,3889	4,2001	4,0305	4,3340	4,0598

Piața creditelor

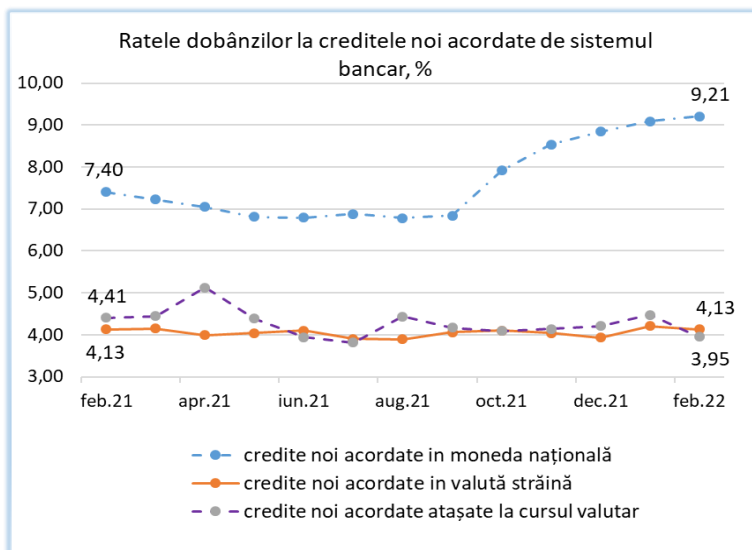
În luna februarie 2022 volumul total al creditelor noi acordate a crescut cu 42,6% față de luna anterioară. Totodată, față de luna februarie 2021, volumul total al creditelor noi acordate a crescut cu 50,5%. Rata medie a dobânzii la creditele noi acordate a crescut atât față de luna anterioară, cât și față de luna februarie 2021.

În total au fost acordate credite noi în volum de 4023,8 mil. lei: credite în moneda națională – în volum de 3001,9 mil. lei (cu 38,8% mai mult față de luna anterioară), credite în valută străină – în volum ce reprezintă echivalentul a 959,2 mil. lei (cu 44,5% mai mult față de luna anterioară) și credite atașate la cursul valutei – în volum de 62,6 mil. lei (de 2,9 ori mai mult față de luna anterioară).

Rata medie de dobândă la creditele noi acordate în lei moldovenești a constituit 9,21% în februarie 2022, în creștere cu 0,12 puncte procentuale față de luna anterioară și cu 1,81 puncte procentuale comparativ cu luna februarie 2021.

Rata medie de dobândă la creditele noi acordate în valută străină a constituit 4,13%, fiind în scădere cu 0,08 puncte procentuale față de nivelul din luna anterioară. Aceasta, însă, nu s-a modificat comparativ cu luna februarie 2021.

Rata medie de dobândă la creditele noi acordate atașate la cursul valutei a constituit 3,95%, în scădere cu 0,53 puncte procentuale față de luna anterioară și cu 0,46 puncte procentuale comparativ cu luna februarie 2021.

Tabel 24. Volumul creditelor noi acordate

	Credite noi acordate în lei moldovenești		Credite noi acordate în valută străină		Credite noi acordate atașate la cursul valutei		Total credite noi acordate
	Volum (mil.lei)	Rata medie (%)	Volum (mil.lei)	Rata medie (%)	Volum (mil.lei)	Rata medie (%)	Volum (mil. lei)
Ianuarie 2021	1392,8	7,68	650,3	4,10	70,5	4,11	2113,6
Februarie	1981,1	7,40	652,8	4,13	39,3	4,41	2673,2
Martie	2539,7	7,23	921,0	4,15	52,2	4,45	3512,9
Aprilie	2768,0	7,05	831,8	3,99	46,3	5,13	3646,1
Mai	2479,5	6,81	730,5	4,04	98,7	4,39	3308,7
Iunie	2927,7	6,79	986,6	4,10	72,7	3,94	3987,0
Iulie	3237,3	6,88	1118,6	3,90	59,5	3,82	4415,3
August	2798,8	6,78	1190,0	3,89	27,7	4,44	4025,6
Septembrie	3270,5	6,84	1169,6	4,06	41,4	4,17	4481,5
Octombrie	3105,9	7,92	1130,3	4,10	44,3	4,09	4280,5
Noiembrie	2625,3	8,54	1173,7	4,04	55,5	4,14	3854,6
Decembrie	3458,0	8,84	1148,9	3,93	95,0	4,21	4701,9
Ianuarie 2022	2162,6	9,09	637,9	4,21	21,7	4,48	2822,2
Februarie	3001,9	9,21	959,2	4,13	62,6	3,95	4023,8

Cele mai multe credite noi acordate în moneda națională au fost creditele pe termene de la 2 până la 5 ani. Ponderea acestor credite din total credite noi acordate în moneda națională a constituit

47,2% (rata medie a dobânzii la aceste credite a fost de 9,66%, în scădere cu 0,08 puncte procentuale față de luna anterioară). De asemenea, cele mai solicitate credite acordate în valută au fost creditele pe termene de la 2 până la 5 ani, ponderea cărora a constituit 69,7% din total credite noi acordate în valută străină (rata medie a dobânzii la aceste credite a constituit 4,23%). Din volumul total al creditelor noi acordate atașate la cursul valutei cele mai solicitate au fost creditele pe termene de peste 5 ani, cu o pondere de 58,1%, acordate la o rată medie a dobânzii de 4,05%.

În diviziune pe beneficiari, 59,8% din total credite acordate în lei moldovenești, 99,8% din total credite în valută străină și 47,6% din total credite noi acordate atașate la cursul valutei au fost creditele acordate persoanelor juridice. În luna februarie 2022 persoanelor juridice le-au fost acordate credite în moneda națională la o rată medie de 8,74% (față de 8,45% în luna anterioară), credite în valută străină la o rată medie de 4,13% (față de 4,21% în luna anterioară) și credite noi acordate atașate la cursul valutei la o rată medie de 3,47% (față de 4,80% în luna anterioară).

Rata medie a dobânzii la creditele noi în moneda națională acordate persoanelor fizice a constituit 9,78% în luna februarie 2022, fiind la același nivel față de luna anterioară.

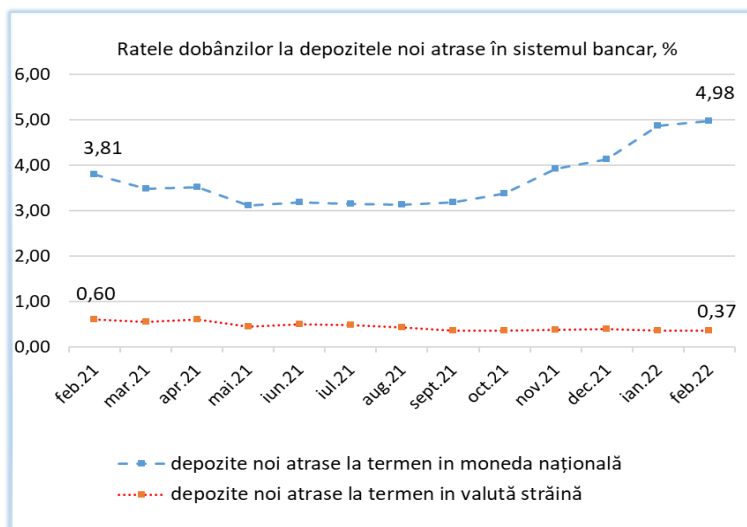
La 28 februarie 2022 soldul creditelor pe sectorul bancar (conform rapoartelor prudențiale), a constituit 56936,1 mil. lei, fiind în creștere cu 576,9 mil. lei sau cu 1,0% față de situația din 31 decembrie 2021. Soldul **creditelor în moneda națională** a însumat 42126,8 mil. lei, sau 74,0% din soldul total, și s-a majorat cu 708,1 mil. lei, sau cu 1,7%. În același timp, soldul **creditelor în valută străină**, ce a constituit echivalentul a 14809,3 mil. lei, a scăzut cu 131,2 mil. lei (sau cu 0,9%). Soldul **creditelor acordate persoanelor fizice** a constituit 23353,6 mil. lei, și a crescut cu 503,3 mil. lei (sau cu 2,2%). Soldul **creditelor acordate persoanelor juridice** s-a majorat cu 73,6 mil. lei (sau cu 0,2%), constituind 33582,5 mil. lei (sau 59,0% din soldul total de credite).

Piața depozitelor

În februarie 2022 volumul depozitelor noi atrase a scăzut cu 16,1% față de luna anterioară, în special, în contextul diminuării cu 27,3% a volumului depozitelor noi atrase în valută. Față de luna februarie 2021 volumul depozitelor noi atrase a scăzut cu 2,1%. Rata medie a dobânzii la depozitele noi atrase în lei a fost în creștere atât față de luna anterioară, cât și față de luna februarie 2021.

Volumul total al depozitelor noi atrase la termen în luna februarie 2022 a constituit 2186,8 mil. lei, din care 63,4% le reprezintă depozitele în moneda națională, sau 1386,7 mil. lei. Volumul depozitelor noi atrase în valută străină a însumat 800,0 mil. lei, sau 36,6% din volumul total al depozitelor noi atrase.

Rată medie a dobânzii la depozitele noi atrase în moneda națională a constituit 4,98% în luna februarie 2022, fiind în creștere cu 0,11

puncte procentuale față de luna anterioară și cu 1,17 puncte procentuale față de luna februarie 2021.

Rata medie a dobânzii la depozitele în valută străină a constituit 0,37%, fiind la nivel similar comparativ cu nivelul înregistrat în luna anterioară și cu 0,23 puncte procentuale în scădere față de luna februarie 2021.

Tabel 25. Volumul depozitelor noi atrase la termen

	Depozite noi atrase în lei moldovenesti		Depozite noi atrase în valută străină		Total depozite noi atrase
	Volum (mil.lei)	Rata medie (%)	Volum (mil.lei)	Rata medie (%)	Volum (mil. lei)
Ianuarie 2021	1501,4	3,44	797,4	0,60	2298,8
Februarie	1462,0	3,81	772,5	0,60	2234,5
Martie	1451,0	3,49	810,6	0,55	2261,6
Aprilie	1378,9	3,53	643,5	0,61	2022,4
Mai	1402,9	3,11	643,5	0,45	2046,4
Iunie	1490,2	3,18	740,6	0,50	2230,8
Iulie	1504,6	3,15	1027,6	0,49	2532,2
August	1515,8	3,13	1099,0	0,44	2614,8
Septembrie	1742,8	3,19	1061,3	0,36	2804,1
Octombrie	1676,1	3,38	820,3	0,37	2496,4
Noiembrie	1906,4	3,92	950,4	0,38	2856,8
Decembrie	2063,3	4,13	934,5	0,39	2997,8
Ianuarie 2022	1507,0	4,87	1100,6	0,37	2607,6
Februarie	1386,7	4,98	800,0	0,37	2186,8

În diviziune pe termene, cele mai atractive dintre depozitele în moneda națională au fost depozitele cu termen de la 6 până la 12 luni, acestea constituind 48,5% din volumul total de depozite noi atrase în lei. Rata medie la aceste depozite a constituit 6,14% față de 5,78% în luna anterioară. Totodată, cele mai atractive dintre depozitele în valută străină au fost depozitele cu termen de la 2 până la 5 ani, care au constituit 31,4% din volumul total de depozite noi atrase în valută. Rata medie la aceste depozite a constituit 0,40% față de 0,42% în luna anterioară.

În februarie 2022, depozitele la termen în moneda națională atrase de la persoanele fizice au constituit 68,5% din total depozite atrase la termen în lei. Aceste depozite au fost atrase la o rată medie de 5,87% față de nivelul de 5,45% din luna anterioară. Rata medie la depozitele în moneda națională atrase de la persoanele juridice a constituit 3,04%, față de nivelul de 2,85% din luna anterioară.

În luna februarie 2022 **marja bancară la operațiunile în moneda națională a constituit 4,23 puncte procentuale**, în creștere ușoară, cu 0,01 puncte procentuale, față de luna anterioară. **Marja bancară la operațiunile în valută străină a constituit 3,76 puncte procentuale**, în scădere cu 0,08 puncte procentuale.

Soldul depozitelor din sectorul bancar (conform rapoartelor prudențiale), la 28 februarie 2022, a constituit 87891,7 mil. lei, fiind în scădere cu 2190,2 mil lei (sau cu 2,4%) comparativ cu situația din 31 decembrie 2021, în special, în contextul diminuării depozitelor în monedă națională a persoanelor juridice. Depozitele **în moneda națională** au constituit 48758,4 mil. lei (sau 55,5% din total) și au scăzut cu 2937,2 mil. lei, sau cu 5,7%. Soldul depunerilor în valută străină (exprimate în MDL) s-a majorat cu 747,0 mil. lei, sau cu 1,9%, constituind 39133,4 mil. lei (sau 44,5% din total). **Depozitele persoanelor fizice** au reprezentat 62,7% din total, sau 55145,8 mil. lei. Acestea au scăzut cu 772,6 mil. lei, sau cu 1,4%. **Depozitele persoanelor juridice** au reprezentat 37,3% din total, sau 32745,9 mil. lei. Acestea s-au diminuat cu 1417,6 mil. lei, sau cu 4,1%, comparativ cu situația din 31 decembrie 2021.

IV. Situația în sectorul bancar⁷

La 28 februarie 2022 activele totale pe sectorul bancar au constituit 118465,5 mil. lei, fiind în scădere față de 31 decembrie 2021 cu 68,7 mil. lei sau cu 0,1%.

Fondurile proprii de nivel 1 de bază* au însumat 14887,2 mil. lei la 28 februarie 2022 și s-au majorat față de 31 decembrie 2021 cu 1,0%, sau cu 147,1 mil. lei. **Cota investițiilor străine în capitalul social al băncilor** a constituit 88,4% în luna februarie 2022, cu 1,8 puncte procentuale mai mare față de nivelul înregistrat în decembrie 2021.

Portofoliul de credite brut a crescut cu 576,9 mil. lei sau cu 1,0% față de 31 decembrie 2021, constituind 56936,1 mil. lei la 28 februarie 2022. **Ponderea creditelor neperformante în total credite** a atestat un nivel de 6,6% în luna februarie 2022, în creștere cu 0,5 puncte procentuale față de nivelul înregistrat în decembrie 2021.

Rentabilitatea activelor (ROA) și rentabilitatea capitalului (ROE) au înregistrat în februarie 2022 valori de 2,6% și 15,0%, față de 2,0% și 12,3%, valori înregistrate respectiv, la finele anului 2021.

Indicatorul lichidității pe termen lung pe sector (principiul I al lichidității) (active cu termenul de rambursare mai mare de doi ani/resurse financiare cu termenul potențial de retragere mai mare de doi ani ≤ 1) a constituit 0,7 la 28 februarie 2022.

Profitul aferent exercițiului în primele 2 luni ale anului 2022 pe sectorul bancar a constituit 496,2 mil. lei, în creștere cu 236,7 mil. lei, sau de 1,9 ori, față de profitul de 259,5 mil. lei înregistrat în perioada similară din anul 2021.

Tabel 26. Principalii indicatori pe sectorul bancar

Indicatorul financiar	Unitate de măsură	La 28.02.2022	La 31.12.2021	Modificare 28.02.2022 față de 31.12.2021, %
Capital				
Fonduri proprii de nivel 1 de bază*	mil. lei	14887,2	14740,1	1,0
Fonduri proprii totale*	mil. lei	15302,6	15158,4	1,0
Cuantumul total al expunerii la risc	mil. lei	59710,9	58594,7	1,9
Rata fondurilor proprii totale (≥ 10%)**	%	25,6	25,9	
Cota investițiilor străine în capitalul social al băncilor	%	88,4	86,6	
Fonduri proprii ale 5 bănci care au cele mai mari fonduri proprii/ Fonduri proprii totale	%	81,1	81,9	
Active				
Soldul datoriei la credite (suma de bază)	mil. lei	56936,1	56359,2	1,0
Suma datoriei la credite neperformante (suma de bază)	mil. lei	3771,9	3460,5	9,0
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)/ soldul datoriei la credite (suma de bază)	%	6,6	6,1	
Soldul datoriei la credite neperformante net / Fonduri proprii totale ¹	%	9,7	8,1	
Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă / Valoarea medie lunară a activelor ²	%	97,4	83,5	
Active ale 5 bănci care au cele mai mari active / Total active	%	84,1	84,5	
Total active pe sistemul bancar / PIB ³	%	49,0	57,4	

⁷ Sursa: Banca Națională a Moldovei

Indicatorul financiar	Unitate de măsură	La 28.02.2022	La 31.12.2021	Modificare 28.02.2022 față de 31.12.2021, %
Performanță				
Rentabilitatea activelor (ROA) ⁴	%	2,6	2,0	
Rentabilitatea capitalului (ROE) ⁵	%	15,0	12,3	
Venitul net aferent dobânzilor / Total venit	%	49,5	43,0	
Marja netă a dobânzii (MJDnet) ⁶	%	5,0	4,1	
Indicele eficienței (Ief) ⁷	%	148,4	142,4	
Lichiditate				
Principiu I- lichiditatea pe termen lung (≤ 1) ⁸		0,7	0,7	
Principiu II- lichiditatea curentă ($\geq 20\%$) ⁸	%	...	48,5	
Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază) / soldul depozitelor (suma de bază)	%	62,7	62,1	
Soldul depozitelor persoanelor juridice cu excepția băncilor (suma de bază) / soldul depozitelor (suma de bază)	%	37,1	37,8	
Soldul depozitelor în valută (suma de bază) / soldul depozitelor (suma de bază)	%	44,5	42,6	
Date generale				
Numărul instituțiilor financiare		11	11	
Numărul total de subdiviziuni ale băncilor		630	636	
Numărul angajaților în sectorul bancar		8244	8282	

* În conformitate cu prevederile pct. 12 din Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.109 din 24.05.2018, începând cu 30.07.2018 termenul "Capitalul normativ total" și "CNT" se înlocuiește cu "**Fonduri proprii**", iar "Capitalul de gradul I" se înlocuiește cu "**Fonduri proprii de nivel 1 de bază**".

** **Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază** reprezintă fondurile proprii de nivel 1 de bază ale băncii exprimate ca procent din cuantumul total al expunerii la risc;

Rata fondurilor proprii totale reprezintă fondurile proprii ale băncii exprimate ca procent din cuantumul total al expunerii la risc.

¹**Soldul datoriei la credite neperformante nete/Fonduri proprii** reprezintă diferența dintre soldul datoriei la credite neperformante supuse clasificării și suma reducerilor calculate pentru pierderi la credite neperformante împărțit la valoarea fondurilor proprii și înmulțit la 100.

² **Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă / Valoarea medie lunară a activelor** reprezintă: Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă, care reprezintă suma de bază a tuturor activelor băncii (neluând în calcul dobânzile, ajustările de valoare și reducerile pentru pierderi din depreciere (pierdere de valoare) la activele respective) care generează venituri din dobânzi, reflectate în bilanțurile băncii pentru luna gestionară împărțit la numărul de zile calendaristice din luna gestionară împărțită la valoarea medie lunară a activelor care se calculează ca sumă a activelor din bilanțurile zilnice ale băncii (neluând în calcul ajustările de valoare și reducerile pentru pierderi din depreciere (pierdere de valoare)) raportată la numărul de zile calendaristice din luna gestionară și înmulțită la 100.

³ **PIB** conform prognozei Ministerului Economiei.

⁴ **Rentabilitatea activelor (ROA)** reprezintă: profitul aferent exercițiului obținut în perioada gestionară (Vnet) împărțit la numărul de luni raportate (N), înmulțit la 12, împărțit la media activelor pentru perioada gestionară (Am) și înmulțit la 100 ($ROA = ((Vnet/N \times 12)/Am) \times 100$). Media activelor pentru perioada gestionară se calculează prin sumarea activelor pentru fiecare lună gestionară și împărțirea acestei sume la numărul de luni raportate.

⁵ **Rentabilitatea capitalului (ROE)** reprezintă: profitul aferent exercițiului obținut pentru perioada gestionară (Vnet) împărțit la numărul de luni raportate (N), înmulțit la 12, împărțit la media capitalului pentru perioada gestionară (Cm) și înmulțit la 100. ($ROE = ((Vnet/N \times 12)/Cm) \times 100$).

⁶ **Marja netă a dobânzii (MJDnet)** reprezintă: venitul net aferent dobânzilor (venituri din dobânzi minus cheltuieli cu dobânzile) obținut pentru perioada gestionară (Vnet af.d) împărțit la numărul de luni raportate (N), înmulțit la 12, împărțit la media activelor generatoare de dobândă pentru perioada gestionară (AGD) și înmulțit la 100 ($MJDnet = (Vnet \text{ af.d} / N \times 12) / AGD \times 100$).

⁷ **Indicele eficienței (Ief)** reprezintă: venitul net aferent dobânzilor (Vnet af.d) plus venitul neaferent dobânzilor (Vneaf.d) împărțit la cheltuielile neaferente dobânzilor (Chneaf.d). ($Ief = (Vnet \text{ af.d} + Vneaf.d) / Chneaf.d$).

⁸ **Principiul I - lichiditatea pe termen lung și principiul II - lichiditatea curentă** se calculează conform Regulamentului cu privire la lichiditatea băncii din 08.08.1997, cu modificările și completările ulterioare.

V. Evoluții și perspective ale economiei globale⁸

Consiliul executiv al Fondului Monetar Internațional (FMI) s-a reunit pe 4 martie 2022 într-o ședință de lucru în cadrul căreia a fost discutat impactul economic al războiului din Ucraina asupra economiei globale și despre posibila asistență financiară rapidă pentru țările afectate.

Astfel conform comunicatului oficial al FMI ([IMF Staff Statement on the Economic Impact of War in Ukraine](#)), războiul din Ucraina are ca rezultat pierderi tragice de vieți și suferințe umane, precum și pagube masive asupra infrastructurii din Ucraina. Ca urmare, au fost anunțate sancțiuni fără precedent împotriva Rusiei.

Deși situația rămâne extrem de instabilă și perspectivele sunt supuse unei incertitudini extraordinare, consecințele economice sunt deja foarte grave. Prețurile la energie și la mărfuri, inclusiv la grâu și alte cereale, au crescut, amplificând suplimentar presiunile inflaționiste cauzate de întreruperile la nivelul lanțurilor de aprovizionare și punând presiune asupra revenirii economiei după pandemia de Covid-19. Șocurile prețurilor vor avea un impact la nivel mondial, în special asupra populației vulnerabile pentru care alimentele și combustibilul reprezintă o proporție mai mare a cheltuielilor. În condițiile în care conflictul ar escalada, prejudiciul economic ar putea fi și mai devastator. Sancțiunile împotriva Rusiei vor avea, de asemenea, un impact substanțial asupra economiei globale și a piețelor financiare, cu efecte semnificative asupra mai multor țări.

În multe țări, criza creează un șoc negativ atât asupra inflației, cât și asupra activității economice, pe fondul presiunilor deja ridicate ale prețurilor. Autoritățile monetare vor trebui să monitorizeze cu atenție transmiterea impactului creșterii prețurilor internaționale asupra inflației interne, pentru a calibra răspunsurile adecvate. Politica fiscală va trebui să sprijine cele mai vulnerabile gospodării, pentru a ajuta la compensarea creșterii costurilor vieții. Această criză va crea compromisuri politice complexe, complicând și mai mult peisajul politicilor, pe măsură ce economia mondială își va reveni din criza pandemică.

Țările care au legături economice foarte strânse cu Ucraina și Rusia sunt expuse unui risc deosebit de penurie și întreruperi în aprovizionare și sunt cele mai afectate de fluxurile tot mai mari de refugiați. Printre acestea trebuie de menționată Republica Moldova, care a solicitat extinderea și ajustarea programului său actual susținut de FMI pentru a ajuta la acoperirea costurilor crizei actuale, personalul FMI fiind în discuții active cu autoritățile moldovenești privind posibilele opțiuni.

În acest context, potrivit ultimelor declarații ale șefei Fondului Monetar Internațional, Kristalina Georgieva, FMI ([IMF chief: Ukraine war will not cause global recession, but weaker economies at risk | Reuters](#)) urmează să-și reducă prognoza de creștere a economiei globale pentru 2022 ca urmare a războiului din Ucraina și vede riscuri de recesiune într-un număr tot mai mare de țări. Astfel, economia mondială va înregistra creștere în 2022, deși cu 0,5 puncte procentuale mai puțin de 4,4% prognoză anticipată în raportul FMI din octombrie 2021. De menționat, că FMI urmează să își actualizeze previziunile economice în aprilie curent, când Fondul își va ține reuniunile anuale de primăvară.

Totodată, potrivit estimărilor și previziunilor pentru țările lumii ale Băncii Mondiale elaborate cu mai bine de o lună înainte de începerea invaziei Rusiei în Ucraina și publicate la 11 ianuarie 2022 în raportul „Global Economic Prospects January 2022”, recuperarea economică globală va decelera considerabil în perioada de prognoză 2022-2023 pe fondul crizei de COVID-19, al diminuării de către guverne a politicilor economice de susținere, dar și al blocajelor persistente în continuare în lanțurile de aprovizionare. Spre deosebire de economiile dezvoltate, producția în țările cu economie

---

⁸ Conform informației publicate de instituțiile financiare internaționale și datelor statistice ale autoritățile statelor menționate

de piață emergentă și în curs de dezvoltare va rămâne substanțial sub nivelurile înregistrate în perioada pre-pandemică.

Astfel, potrivit experților Băncii Mondiale, perspectivele economice globale sunt umbrite de diverse riscuri de agravare, inclusiv reînnoirea focarelor de COVID-19 din cauza Omicron sau a unor noi posibile variante de virus, posibilitatea de ancorării așteptărilor inflaționiste și presiunile financiare într-un context al unor niveluri record de datorii suverane. Chiar dacă unele țări vor opta pentru restructurarea datoriilor, acest lucru va fi mai greu de realizat decât a fost în perioada anterioară. De asemenea, schimbările climatice ar putea crește volatilitatea prețurilor mărfurilor, creând provocări pentru aproape două treimi dintre țările cu economie de piață emergentă și în curs de dezvoltare care se bazează în mare măsură pe exporturi și în acest fel subliniază necesitatea diversificării activelor. Tensiunile sociale se pot accentua ca urmare a creșterii inegalității între țări și pe interior în cadrul țărilor cauzate de pandemie. Având în vedere spațiul de manevre politice limitat în țările cu economie de piață emergentă și în curs de dezvoltare, aceste riscuri negative cresc probabilitatea unei încetiniri economice rapide.

Aceste provocări subliniază importanța cooperării la nivel global pentru consolidarea unei distribuții rapide și echitabile a vaccinurilor, importanța măsurilor pro active pentru a spori sustenabilitatea datoriilor suverane în țările cele mai sărace, a necesității dublării eforturilor în abordarea schimbărilor climatice și a inegalităților în interiorul țărilor, cât și a accentuării și stimulării politicilor guvernamentale de sprijin pentru promovarea unei dezvoltări ecologice, durabile și incluzive și a reformelor care largesc activitatea economică pentru decuplarea acesteia de piețele de mărfuri internaționale.

În acest context, experții Băncii Mondiale prognozează că după o revenire a creșterii, care este estimată la 5,5% în 2021, economia globală va decelera semnificativ în 2022 – până la 4,1%, urmând să se diminueze în continuare până la 3,2% în 2023.

Potrivit raportului, creșterea economică cumulativă în grupul țărilor cu economie dezvoltată care este estimată la 5,0% în 2021, va scădea până la 3,8% în 2022, și 2,3% în 2023. În cadrul acestui grup de țări, creșterea economică a zonei euro estimată la 5,2% în 2021, se va atenua până la 4,2% în 2022 și 2,1% în 2023. De asemenea, economia SUA, care, conform estimărilor va înregistra o creștere de 5,6% în 2021, se va modera treptat până la 3,7% în 2022 și 2,6% în 2023. Totuși, în pofida acestei încetiniri, ritmul prognozat al creșterii va fi suficient pentru a readuce în 2023 producția agregată a grupului de țări cu economie dezvoltată la nivelurile și tendințele înregistrate în perioada de dinainte de pandemie, ceea ce va determina finalizarea fazei de recuperare ciclică. În acest context, se preconizează o revenire solidă a investițiilor, bazată pe cererea agregată susținută și pe condiții de finanțare în general favorabile.

Creșterea cumulativă în cadrul grupului de țări cu economie de piață emergentă și în curs de dezvoltare care este estimată la 6,3% în 2021 se va diminua la 4,6% în 2022 și 4,4% în 2023. De menționat, că economia Chinei estimată la 8,0% în 2021 se va atenua până la 5,1% și 5,3% în 2022 și 2023, respectiv. Creșterea economică în Rusia estimată la 4,3% în 2021 se va diminua la 2,4% în 2022 și în continuare până la 1,8% în 2023. Spre deosebire de economiile dezvoltate, se estimează că majoritatea țărilor din acest grup va înregistra o înrăutățire substanțială a producției din cauza pandemiei, cu traiectorii de creștere care nu sunt suficient de puternice pentru a readuce investițiile sau producția la tendințele pre-pandemice în orizontul de prognoză 2022-2023.

SUA

Conform celei de-a doua estimări a Biroului de Analiză Economică al SUA (din 24 februarie 2022), **în anul 2021, economia SUA a crescut cu 5,7% față de anul 2020 comparativ cu contracția de**

3,4% în anul 2020. În trimestrul IV, 2021, PIB a crescut cu o rată anuală de creștere de 7,0% față de trimestrul anterior, comparativ cu creșterea de 2,3% ca rată anuală înregistrată în trimestrul III, 2021.

De menționat, că potrivit ultimei prognoze a experților Băncii Mondiale publicate în raportul din ianuarie 2022, economia SUA urma să înregistreze o creștere de 5,6% în anul 2021, după care să se modereze până la 3,7% în 2022 și 2,6% în 2023.

Producția industrială a înregistrat o creștere de 0,5% în februarie 2022 față de luna anterioară. Producția din industria prelucrătoare și în sectorul extractiv a crescut cu 1,2% și 0,1%, respectiv, iar în sectorul de utilități în sectorul extractiv a scăzut cu 2,7%. Față de luna februarie 2021 producția industrială a crescut cu 7,5%.

Vânzările din comerțul cu amănuntul prestate în luna februarie 2022 au crescut cu 0,3% față de luna anterioară. Față de luna februarie 2021 cifra de afaceri totală din comerțul cu amănuntul prezintă o creștere de 17,6%.

În luna ianuarie 2022 exporturile au scăzut față de luna decembrie 2021 cu 3,9 mlrd. dolari SUA, însumând 224,4 mlrd. dolari SUA, iar importurile au crescut cu 3,8 mlrd. dolari SUA, până la 314,1 mlrd. dolari SUA. În acest context, deficitul din comerțul exterior de bunuri și servicii a însumat 89,7 mlrd. dolari SUA, în creștere cu 7,7 mlrd. dolari SUA față de nivelul din luna anterioară. Față de luna ianuarie 2021, exporturile au crescut cu 29,9 mlrd. dolari SUA, sau cu 15,4%, iar importurile – cu 54,4 mlrd. dolari SUA, sau cu 21,0%.

Prețurile de consum în luna februarie 2022 au crescut cu 0,8% față de luna anterioară. Rata anuală a inflației a constituit 7,9% în februarie 2022.

În februarie 2022 rata șomajului a constituit 3,8%, în scădere cu 0,2 puncte procentuale față de nivelul din luna ianuarie 2022. Cu un an în urmă rata șomajului înregistra valoarea de 6,6%.

UE și zona euro

Potrivit estimării din 8 martie 2022 a Eurostat, în anul 2021, PIB real atât în zona euro, cât și în țările EU27, a crescut față de anul 2020 cu 5,3%.

În trimestrul IV 2021, produsul intern brut din zona euro a crescut cu 0,3% față de intervalul precedent, după o creștere de 2,3% înregistrată în trimestrul III, 2021. Economia din țările EU27 a crescut cu 0,4% în ultimul trimestru al anului 2021, după o creștere de 2,2% înregistrată în trimestrul III, 2021.

De menționat că, potrivit prognozei experților Băncii Mondiale publicate în raportul din ianuarie 2022, economia zonei euro urma să crească cu 5,2% în anul 2021, urmând să decelereze până la 4,2% în 2022 și 2,1% în 2023. În anul 2020 produsul intern brut a scăzut față de anul 2019 cu 6,4% în zona euro și cu 6,2% în țările EU27.

În luna ianuarie 2022 volumul producției industriale nu s-a modificat comparativ cu luna anterioară în zona euro, însă a crescut cu 0,4% în țările EU27. Față de luna ianuarie 2021 volumul de producție industrială a scăzut cu 1,3% în zona euro, și a crescut cu 0,4% în țările EU27.

Volumul lucrărilor de construcții în luna ianuarie 2022 a crescut cu 3,9% față de luna anterioară atât în zona euro, cât și în țările EU27. Comparativ cu luna ianuarie 2021 activitatea de construcții a crescut cu 4,1% în zona euro, și cu 4,8% în țările EU27.

Cifra de afaceri în comerțul cu amănuntul a înregistrat în ianuarie 2022 o creștere cu 0,2% față de luna anterioară în zona euro și cu 0,6% - în țările EU27. Față de luna ianuarie 2021 vânzările au crescut cu 7,8% în zona euro și cu 8,3% în țările EU27.

Primele estimări ale comerțului exterior al zonei euro pentru ianuarie 2022 prezintă o creștere cu 18,9% față de luna ianuarie 2021 a exporturilor, care au constituit 199,5 mlrd. euro. Importurile au crescut cu 44,3%, constituind 226,7 mlrd. euro. În acest context, exportul net al zonei euro a înregistrat în ianuarie 2022 un deficit de 27,2 mlrd. euro, comparativ cu surplusul de 10,7 mlrd. euro înregistrat în ianuarie 2021.

În ianuarie 2022 rata șomajului în zona euro a înregistrat un nivel de 6,8%, în scădere cu 0,2 puncte procentuale față de luna anterioară (7,0%), și cu 1,5 puncte procentuale față de nivelul din luna ianuarie 2021 (8,3%). În țările EU27 rata șomajului a constituit 6,2% în ianuarie 2022, în scădere cu 0,1 puncte procentuale față de luna anterioară (6,3%) și cu 1,3 puncte procentuale față de nivelul din ianuarie 2021 (7,5%).

Rata anuală a inflației în zona euro în luna februarie 2022 a constituit 5,9%, în creștere față de nivelul de 5,1% înregistrat în luna ianuarie 2022, și față de nivelul de 0,9% în februarie 2021. Rata anuală a inflației în țările EU27 în luna februarie 2022 a constituit 6,2%, față de nivelul de 5,6% din luna ianuarie 2022 și față de nivelul de 1,3% în februarie 2021.

În februarie 2022, cursul mediu lunar al monedei europene în raport cu dolarul SUA s-a apreciat cu 0,1% față de nivelul din luna anterioară, constituind 0,882 EUR / per 1 USD (față de 0,883 EUR / per 1 USD în ianuarie 2022).

Rata dobânzii la operațiunile principale de refinanțare și ratele dobânzilor la facilitatea de creditare marginală și la facilitatea de depozit ale BCE au rămas nemodificate la nivelurile de 0,00%, 0,25% și, respectiv, -0,50%, stabilite la 18 septembrie 2019.

România

Potrivit datelor estimate ale Institutului Național de Statistică din România (din 15 februarie 2022), în anul 2021, produsul intern brut al României a crescut, comparativ cu anul 2020, cu 5,6%. În anul 2020, comparativ cu anul 2019, produsul intern brut a scăzut cu 3,9%.

Produsul intern brut în trimestrul IV 2021 a fost mai mic cu 0,5% comparativ cu trimestrul III, 2021. Față de același trimestru din anul 2020, produsul intern brut a înregistrat o creștere cu 2,7%.

De menționat că, potrivit ultimei prognoze a experților Băncii Mondiale publicate în raportul din ianuarie 2022, creșterea economiei României se va modera până la 4,3% în 2022 și 3,8% în 2023.

În luna ianuarie 2022, producția industrială a scăzut față de luna precedentă cu 1,2% ca serie brută, însă a crescut cu 2,9% ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonality. Față de luna corespunzătoare din anul precedent, producția industrială a crescut cu 1,1% atât ca serie brută cât și ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonality.

Volumul cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul a scăzut în ianuarie 2022 față de luna anterioară ca serie brută cu 23,7%, iar ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonality – cu 0,9%. Față de luna corespunzătoare a anului precedent, volumul cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul a crescut ca serie brută cu 5,3%, iar ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonality - cu 9,5%.

În luna ianuarie 2022, volumul lucrărilor de construcții a scăzut față de luna precedentă ca serie brută cu 62,0%, iar ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate – a crescut cu 8,3%. Față de luna corespunzătoare a anului precedent, volumul lucrărilor de construcții a crescut ca serie brută cu 12,9%, iar ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate – cu 9,4%.

În ianuarie 2022, exporturile au însumat 6,8 miliarde euro, fiind în creștere cu 24,9% față de ianuarie 2021. Importurile au constituit 8,9 miliarde euro, sau cu 34,8% mai mult. Deficitul balanței comerciale în ianuarie 2022 a fost de 2,1 miliarde euro, cu 0,9 miliarde euro mai mare față de ianuarie 2021.

În februarie 2022, rata șomajului a înregistrat un nivel de 5,7%, în creștere cu 0,1 puncte procentuale față de luna anterioară.

Prețurile de consum în luna februarie 2022 au crescut cu 0,6% față de nivelul din luna anterioară. Față de luna februarie 2021 prețurile au crescut în mediu cu 8,5%. Rata medie a inflației în ultimele 12 luni calculată pe baza indicelui prețurilor de consum (IPC) față de precedentele 12 luni a constituit 6,0%.

Cursul oficial mediu lunar al leului românesc în raport cu moneda europeană a constituit 4,9456 RON /1 EUR în februarie 2022 față de 4,9448 RON /1 EUR în ianuarie 2022, înregistrând o depreciere de 0,02%.

Consiliul de administrație al BNR în ședința din 9 februarie 2022 a majorat cu 0,50 puncte procentuale rata de bază până la 2,50%, începând cu 10 februarie 2022.

VI. Noutăți financiare

Banca Națională a Moldovei

15 martie 2022 – Decizia de politică monetară

Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei, în cadrul ședinței din 15 martie 2022, a adoptat prin vot unanim următoarea hotărâre:

1. Se majorează rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt cu 2,00 puncte procentuale de la 10,50 la sută până la nivelul de 12,50 la sută anual.
2. Se majorează ratele de dobândă:
  - a) la creditele overnight cu 2,00 puncte procentuale, de la 12,50 la sută până la nivelul de 14,50 la sută anual;
  - b) la depozitele overnight cu 2,00 puncte procentuale, de la 8,50 la sută până la nivelul de 10,50 la sută anual.
3. Se menține norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă la nivelul actual de 30,0 la sută din baza de calcul

La baza deciziei a stat analiza și evaluarea informațiilor macroeconomice disponibile după elaborarea runde de prognoză din luna ianuarie curent, care deși au confirmat, în general, unele ipoteze și concluzii reflectate în cadrul Raportului asupra inflației nr.1, 2022, au și semnalizat persistența accentuată a riscului abaterii prognozei în contextul factorilor de natură externă și internă.

Evenimentele tensionate din regiune deteriorează condițiile economice regionale și cele mondiale, cu repercusiuni severe asupra evoluției inflației globale, care deja a fost la nivel ridicat. În acest context, se atestă creșterea excesivă a cotațiilor pe piețele internaționale asociate resurselor energetice, produselor alimentare și celor la metale prin suprapunere cu perturbările din lanțurile de producție și aprovizionare. Bursele și piețele financiare internaționale înregistrează volatilități sporite. Suplimentar, se manifestă criza umanitară generată de valul de refugiați din Ucraina. Totodată, tensiunile din regiune implică incertitudini și riscuri majore, de natură să ajusteze prognozele inflației în sens ascendent. Pe acest fundal marcat de presiuni inflaționiste, atât băncile centrale ale valurilor de rezervă dar și cele din Europa Centrală și de Est semnalizează sau continuă procesul de înăsprire a politicii monetare

Șocurile de prețuri sunt inevitabile oricărei economii, însă mai vulnerabile sunt țările dependente de cotațiile și de evoluțiile de pe piețele internaționale prin prisma prețurilor de import, din care face parte și Republica Moldova.

Astfel, rata anuală a inflației, în luna februarie 2022 a evoluat conform așteptărilor, fiind superioară cu 1,9 puncte procentuale față de ianuarie 2022 și înregistrând nivelul anticipat de 18,5 la sută. Cu toate acestea la nivelul subcomponentelor inflației, se conturează abateri semnificative dintre valorile efective și cele prognozate, care deși s-au ajustat compensatoriu, semnalează riscuri majore la adresa procesului inflaționist pentru perioadele ce urmează.

De menționat că, traiectoria de evoluție a PIB pe termen mediu este afectată de riscurile și incertitudinile asociate situației din regiune, în principal determinate de durata, magnitudinea războiului și posibilele escaladări. În acest sens, se identifică impactul asupra creșterii consumului populației pe seama refugiaților pe de o parte și contractarea remiterilor atât din spațiul CSI pe

fondul tensiunilor din regiune, cât și alte state în contextul sporirii costurilor de trai la nivel internațional și limitării capacităților de economisire a conaționalilor noștri aflați la muncă peste hotare, atenuând astfel sursele de finanțare a consumului pe de altă parte.

Activitatea de creditare generează și în continuare presiuni la adresa procesului inflaționist, înregistrând și în luna februarie ritmuri înalte de creștere (+49,7 la sută), deși ritmul de creștere anual al creditelor acordate în moneda națională s-a temperat ușor. Totodată, sub incidența caracterului decizional restrictiv început în luna iulie 2021, ratele medii ponderate a dobânzii la creditele noi acordate și depozitele noi atrase în moneda națională au continuat trendul ascendent și în luna februarie 2022. Astfel, rata medie ponderată la credite și depozite a constituit 9,22 la sută și, respectiv, 4,97 la sută anual, înregistrând o creștere de 0,13 puncte procentuale și, respectiv, 0,11 puncte procentuale față de luna ianuarie curent.

Actualmente, asistăm la amplificarea riscurilor și incertitudinilor la nivel global, regional și național generate de conflictul din regiune, iar perspectivele condițiilor economice în contextul acestor evenimente sunt precare. Implicațiile acestor evenimente condiționează o conjunctură fără precedent în Republica Moldova, economia națională fiind supusă modificărilor structurale.

În acest context, considerând devierea pozitivă înregistrată pentru primele două luni de prognoză aferent prețurilor la produsele alimentare și la combustibili, escaladarea situației din regiune ce a generat accelerarea pronunțată a prețurilor la petrol și gazul natural, eventualele distorsiuni ale lanțurilor de aprovizionare, alături de o cerere mai sporită conturează riscul înregistrării unei abateri pozitive pronunțate atât pentru prognoza pe termen scurt a inflației (trimestrul I 2022), cât și pentru prognoza pe termen mediu a inflației.

Astfel, în urma analizelor și constatărilor efectuate în cadrul ședinței, luând ca reper evaluarea riscului de abatere a prognozei inflației, Comitetului executiv al BNM a hotărât majorarea ratei de bază și ratelor aferente facilităților permanente cu 2,0 puncte procentuale.

Decizia respectivă a fost adoptată în contextul modificării radicale a conjuncturii externe și interne și necesității menținerii conduitei de ajustare graduală a politicii monetare pe fundalul presiunilor inflaționiste persistente la adresa evoluției indicelui prețurilor de consum pe termen scurt și mediu.

Decizia urmărește atenuarea presiunilor inflaționiste, ancorarea așteptărilor inflaționiste, protejarea depozitelor și economiilor populației.

Totodată, hotărârea de astăzi este orientată spre temperarea efectelor asociate crizei din regiune din perspectiva diminuării presiunilor asupra deprecierei monedei naționale ca urmare a sporirii deficitului contului curent și balanței comerciale și este orientată spre diminuarea refluxului de capital.

În același timp, BNM reiterează că va monitoriza cu precauție evoluția componentelor inflației și a factorilor de natură să afecteze dinamica acesteia, precum și riscurile și incertitudinile asociate prognozei pe termen scurt și mediu. Totodată, BNM menționează că în vederea atingerii obiectivului fundamental de asigurare și menținere a stabilității prețurilor, în calitate de autoritate monetară își rezervă dreptul legal de a interveni la momentul oportun prin ajustarea instrumentelor de politică monetară.

De remarcat că, BNM monitorizează cu prudență și situația din sistemul bancar al Republicii Moldova, reiterând că acesta rămâne stabil și viabil, iar suficiența rezervelor valutare conferă BNM aria de reacție în situația eventualei crize în vederea asigurării stabilității financiare.

În perioada ce urmează BNM va monitoriza cu precauție nivelul lichidităților din sectorul bancar și în caz de necesitate va injecta lichidități suficiente în piață.

Următoarea ședință a Comitetului executiv al BNM cu privire la promovarea politicii monetare va avea loc pe data de 6 mai 2022, conform calendarului aprobat.

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Băncii Naționale a Moldovei)

9 martie 2022 – Comunicat cu privire la stabilirea ratei amortizorului anticiclic

Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a stabilit rata amortizorului anticiclic pentru expunerile din credite situate în Republica Moldova, luând în considerare referențialul pentru amortizor la situația de la finele trimestrului III al anului 2021.

Astfel, în trimestrul III 2021, raportul Credit/PIB trimestrial a constituit 93,9%, iar devierea raportului Credit/PIB față de tendința sa pe termen lung înregistrează valoare negativă de -10,1%. Nivelul indicatorului Credit/PIB denotă absența riscurilor sistemice ciclice legate de creșterea excesivă a creditării, ceea ce susține decizia de a menține rata amortizorului anticiclic pentru expunerile relevante din Republica Moldova la nivelul de 0%.

În același timp, în vederea calculării corecte a amortizorului anticiclic de capital specific băncii, băncile trebuie să asigure evidența adecvată a ratelor amortizorului anticiclic aplicabile pentru statele în care au expuneri relevante din credite.

Decizia a fost luată în baza analizelor și studiilor efectuate de BNM, care au ca scop evaluarea riscurilor potențiale pentru sectorul bancar. Frecvența revizuirii ratei amortizorului anticiclic pentru Republica Moldova este trimestrială.

Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.36 din 03.03.2022 cu privire la stabilirea ratei amortizorului anticiclic pentru expunerile din credite situate în Republica Moldova intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Băncii Naționale a Moldovei)

Parlamentul Republicii Moldova

24 martie 2022 - Acordul cu BERD privind finanțarea proiectului "Eficiența energetică în Republica Moldova" a fost ratificat

Proiectul de ratificare a Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în vederea realizării Proiectului "Eficiența energetică în Republica Moldova" a fost votat în două lecturi.

Ratificarea Acordului permite Republicii Moldova să acceseze un împrumut de stat extern din partea BERD, în valoare de 30 de milioane de euro, pentru reabilitarea energetică a fondului imobiliar.

Atenție prioritară va fi acordată clădirilor publice cu performanță energetică scăzută deținute sau administrate de autoritățile publice centrale și locale, cu accent pe instituții de menire socială.

Împrumutul va fi debursat în două tranșe – a câte 20 de milioane de euro și 10 milioane de euro.

De menționat că valoarea totală a Proiectului "Eficiența Energetică în Republica Moldova" constituie 75,5 milioane de euro, inclusiv împrumutul BERD, un credit din partea Băncii Europene pentru Investiții și componenta de grant.

Durata de implementare a proiectului este planificată pentru perioada anilor 2022-2025.

Impactul așteptat este reducerea consumului de energie și generarea unei economii monetare în mărime de aproape 5,2 milioane de euro.

Urmează a fi stabilită lista beneficiarilor finali ai proiectului. Printre criteriile de selectare a instituțiilor sunt consumul specific de energie pe metru pătrat, potențialul de economie a energiei, gradul de utilizare a clădirii.

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Parlamentului RM)

17 martie 2022 - Un grad mai înalt de protecție a consumatorilor de credite – proiectul a fost votat în prima lectură

Inițiativa de modificare a Legii privind activitatea băncilor și Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancară, care are scopul de a crește gradul de protecție a consumatorilor de împrumuturi, a fost susținută în prima lectură de 82 de deputați.

Autorul proiectului, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, Dumitru Alaiba, și-a argumentat inițiativa legislativă printr-o împovărare foarte mare a populației Republicii Moldova din partea instituțiilor de creditare. Aproximativ 450 de mii de cetățeni au împrumuturi contractate la Organizațiile de creditare nebancară (OCN), dintre care aproape 200 de mii au întârzieri la plata creditelor, inclusiv 40 de mii - au întârzieri de peste un an.

"Când omul are o necesitate extraordinară, ușor poate cădea pradă înșelăciunilor, iar o datorie de 10 mii de lei poate să se transforme în una de 100 de mii și asta pentru că uneori ratele dobânzii ajung la 1700 de procente anual", a explicat deputatul.

Astfel, proiectul urmărește plafonarea costului împrumutului și reglementarea principiilor de evaluare a bonității beneficiarului de credit.

Se propune plafonarea ratei dobânzii de credit specificată în contractul de credit - la maxim 50%. Totodată, celelalte cheltuieli (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) care sunt incluse în costul total al creditului, cu excepția dobânzii, pe o zi de credit, nu vor fi mai mare de 0,04 procente din suma totală a creditului.

Prin urmare, costul total al creditului nu va fi mai mare decât valoarea totală a acestuia.

Documentul mai prevede obligația creditorilor de a evalua în mod corespunzător bonitatea consumatorilor, folosind toate informațiile disponibile. În caz contrar, debitorii ar putea fi scutiți de plata dobânzii, comisioanelor sau altor plăți către creditor, rambursând doar suma inițială a creditului.

"Scopul nostru nu este să distrugem Organizațiile de creditare nebancară, dar să eliminăm abuzurile și să promovăm o responsabilitate reciprocă a clientului și creditorului", a mai specificat Dumitru Alaiba.

Proiectul urmează a fi votat în lectură finală.

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Parlamentului RM)

17 martie 2022 - Proiectul de instituire a garanției de portofoliu de credite a fost susținut în prima lectură

Cu 80 de voturi, deputații au aprobat în prima lectură instituirea garanției de portofoliu de credite. Acest nou instrument financiar va fi emis de către Fondul de Garantare a Creditelor (FGC) gestionat de Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM).

Conform prevederilor proiectului, Fondul de Garantare a Creditelor al ODIMM va partaja riscul de credit prin garantarea creditelor obținute de către întreprinderile mici și mijlocii de la bănci sau organizații de creditare nebancară.

Astfel, se simplifică semnificativ modul de acordare a creditelor; se elimină procedura de preaprobare de către ODIMM a garanției; se reduce timpul de așteptare; se eficientizează utilizarea resurselor din partea garantului pentru administrarea unui portofoliu de garanții; se reduce riscul de corupție.

"Scopul de bază este să oferim un acces mai mare la finanțare pentru afacerile mici și mijlocii", a explicat președintele Comisiei economie, buget și finanțe, Dumitru Alaiba.

Pentru a stabili necesitatea capitalizării suplimentare a FGC cu mijloace financiare în vederea emiterii garanției de portofoliu de credite, ODIMM a elaborat proiecțiile financiare în conformitate cu prioritățile conceptului garanțiilor de portofoliu. Astfel, se estimează alocarea unui portofoliu de garanții financiare în valoare de un miliard de lei, ce va putea fi valorificat de bănci într-o perioadă de până la trei ani. Pentru a asigura alocarea plafonului respectiv de garanții financiare, este necesară capitalizarea suplimentară a FGC cu cca 200 mil lei.

Proiectul urmează a fi supus dezbaterilor în lectura a doua.

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Parlamentului RM)

16 martie 2022 - Pe piața financiară va apărea un nou instrument - garanție de portofoliu de credite, care va facilita finanțarea afacerilor mici și mijlocii

Pe piața financiară din Republica Moldova ar putea apărea un nou instrument - garanție de portofoliu de credite, emisă de către Fondul de Garantare a Creditelor (FGC) gestionat de Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM).

Membrii Comisiei economie, buget și finanțe au aprobat raportul la proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Inițiativa legislativă urmează a fi dezbătută în cadrul ședinței în plen a Parlamentului.

Potrivit Proiectului, Fondul de Garantare a Creditelor al ODIMM va partaja riscul de credit prin garantarea creditelor obținute de către întreprinderile mici și mijlocii de la bănci sau organizații de creditare nebancară.

Pentru a stabili necesitatea capitalizării suplimentare a FGC cu mijloace financiare, ODIMM în colaborare cu un grup de experți internaționali, a elaborat proiecțiile financiare în conformitate cu prioritățile conceptului garanțiilor de portofoliu. Astfel, se estimează alocarea a unui portofoliu de garanții financiare în valoare de un miliard de lei, ce va putea fi valorificat de bănci într-o perioadă de până la trei ani. Pentru a asigura alocarea plafonului respectiv de garanții financiare, este necesară capitalizarea suplimentară a FGC cu cca 200 mil lei.

În opinia autorilor proiectului, un grup de deputați ai Frațiunii parlamentare "Partidul Acțiune și Solidaritate", implementarea unui asemenea mecanism de garantare oferă o serie de avantaje față de garanțiile individuale. Printre acestea sunt o procesare mai simplă și mai rapidă; resurse reduse din partea garantului pentru administrarea unui portofoliu de garanții cu o valoare similară, în comparație cu metoda clasică de garantare individuală; facilitarea accesului la resurse financiare pentru mediul de afaceri și majorarea volumului investițiilor generate în economie.

”Prin acest mecanism se elimină procedurile birocratice și un potențial risc de corupție. Într-un final, dorim să facilităm finanțarea afacerilor mici și mijlocii”, a specificat președintele Comisiei economie, buget și finanțe, Dumitru Alaiba.

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Parlamentului RM)

Guvernul Republicii Moldova

16 martie 2022 - Republica Moldova și Ucraina au finisat procesul de sincronizare la rețeaua energetică europeană ENTSO-E

Operatorii de Transport și Sistem (OTS) de energie electrică din Europa Continentală au realizat, astăzi, sincronizarea de urgență a Sistemului de Energie Continental European al ENTSO-E cu sistemele electroenergetice ale Ucrainei și Moldovei. Această accelerare a proiectului de sincronizare aflat în derulare din 2017 a fost posibilă datorită studiilor anterioare efectuate de ENTSO-E și adoptării măsurilor de atenuare a riscurilor.

OTS-urile Europei Continentale susțin acum stabilitatea sistemului electroenergetic moldo-ucrainean în urma unei analize care a confirmat că o sincronizare de urgență este fezabilă din punct de vedere tehnic.

Aceasta este un progres semnificativ pentru Ukrenergo și Moldelectrica precum și pentru OTS-urile Europei Continentale și deschide calea unor viitoare schimburi comerciale de energie, după ce toate testele vor fi finalizate.

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Guvernului RM)

9 martie 2022- BERD oferă Republicii Moldova un împrumut de 30 mil. de euro pentru implementarea proiectelor de eficiență energetică

Guvernul a aprobat astăzi proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, în sumă de 30 de milioane de euro, semnat la Chișinău la 10 decembrie 2021.

Proiectul este orientat spre implementarea unui program național de reabilitare energetică a mai multor clădiri publice, precum spitale, grădinițe, școli din gestiunea administrației publice centrale și locale. Astfel, banii vor fi alocați pentru izolarea clădirilor, instalarea unor sisteme mai eficiente de iluminat, încălzire, răcire și ventilație, și integrarea acestora cu surse regenerabile de energie.

La solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale se intenționează de a scuti proiectul de achitarea taxelor TVA și de alte taxe, inclusiv vamale, prin identificarea modalității legale corespunzătoare, pentru susținerea eforturilor autorităților locale și centrale în implementarea proiectului.

Implementarea Proiectului se va face în două faze:

- Faza I – cu accent pe instituțiile guvernamentale (spitale), cu un buget de aproximativ 45 milioane euro, cu acoperire egală din partea BERD și BEI;

- Faza II – cu accent pe autoritățile administrației publice locale, cu un buget de cca. 30 milioane euro.

Pe parcursul anului 2022 urmează să fie identificați și alți beneficiari finali ai proiectului, în special cei care vor fi finanțați la faza II, iar lista finală a beneficiarilor va fi aprobată de Comitetul de coordonare a implementării Proiectului.

Precizăm că în scopul realizării proiectului, țara noastră a contractat un alt împrumut în valoare de 30 milioane euro din partea Băncii Europene de Investiții, un grant pentru asistență tehnică în valoare de 2,6 milioane euro din partea Platformei de Investiții pentru Vecinătate a Comisiei Europene (NIP), un grant în valoare de 500 mii euro din partea Fondului fiduciar de asistență tehnică pentru țările Parteneriatului Estic și urmează, pe parcursul anului 2022, să mai contracteze un grant pentru investiții capitale în valoare de 12,4 milioane euro din partea NIP. Astfel, bugetul total al Proiectului constituie 75,5 milioane euro, cu o durată de implementare de 4 ani (2022 – 2025).

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Guvernului RM)

Ministerul Economiei al Republicii Moldova

22 martie 2022 - Ministrul economiei: facilitățile și garanțiile pentru investitorii străini vor rămâne în vigoare în pofida situației de criză

Ministerul Economiei a venit cu o serie de precizări privind situația investițiilor străine în contextul crizei din Ucraina. Ministrul Sergiu Gaibu a venit cu un mesaj de încurajare pentru investitorii străini, dând asigurări că regimurile platformelor investiționale nu vor suferi modificări. Mai mult ca atât, ministerul lucrează la o serie de proiecte de îmbunătățire a cadrului normativ cu referire la activitatea investitorilor străini în Republica Moldova.

”Noi trăim în prezent o serie de schimbări în ce privește relațiile economice și, evident, investițiile în asemenea situații suferă schimbări. Noi, ca țară și economie trebuie să ne adaptăm la aceste situații. Sunt și anumite îngrijorări pe care le au investitorii atât în privința crizei actuale, cât și în privința politicii economice pe care o vom avea în timpul apropiat. De aceea, vin astăzi cu un mesaj către investitori, dar și antreprenorii locali că vrem, în continuare, să asigurăm un climat favorabil și prietenos. Investitorii, atât cei străini, cât și cei locali sunt foarte importanți pentru țara noastră, iar facilitățile și garanțiile vor rămâne în vigoare, astfel încât toate îngrijorările rezidenților să dispară. Cred că în pofida dificultăților și crizei, vor apărea oportunități noi, iar autoritățile vor adapta platformele la noile condiții pe plan național și internațional”, a subliniat ministrul Gaibu.

În prezent, ministerul lucrează la o serie de proiecte pentru îmbunătățirea cadrului normativ care va permite prelungirea termenului de operare al IT Park Moldova, păstrarea condițiilor de activitate a Zonelor Economice Libere, precum și alinierea facilităților fiscale cu cerințele Acordului de Asociere cu UE.

În Republica Moldova activează următoarele platforme investiționale: Moldova IT Park, 7 Zone Economice Libere și 38 subzone, 10 Parcuri Industriale și Portul Internațional Liber Giurgiulești.

Stocul total al investițiilor străine directe acumulat până în 2021 a constituit aproape 5 miliarde dolari. 86% dintre acestea provin din UE, un procent din CSI și 13% din alte țări. Pe sectoare

economice, cele mai multe sunt în domeniul finanțelor și asigurărilor (31%), comerțului (26%), industriei prelucrătoare (20%), urmate de sectorul informații și comunicații (5%), tranzacții imobiliare (5%), transport și depozitare (4%), construcții (3%), altele (6%).

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Ministerului Economiei al RM)

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

23 martie 2022 - Finanțare adițională în valoare de circa 35,73 milioane de dolari din partea Guvernului SUA, pentru creștere economică și consolidarea democrației în Republica Moldova

Guvernul Statelor Unite ale Americii urmează să acorde Republicii Moldova finanțare suplimentară în valoare totală de circa 35,73 milioane de dolari SUA, sub formă de grant, în cadrul celor două acorduri semnate de către Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statelor Unite ale Americii la data de 28 septembrie 2016.

În acest sens, Executivul a aprobat în cadrul ședinței de astăzi, inițierea negocierilor și aprobarea semnării a două Amendamente la Acordul de asistență pentru consolidarea democrației participative și la Acordul de asistență privind obiectivul de dezvoltare pentru creștere economică durabilă ancorată în integrarea europeană, a căror termen de implementare este sfârșitul anului 2025.

Astfel, cel de-al doisprezecelea Amendament la Acordul de asistență pentru consolidarea democrației participative, care urmează să fie semnat, prevede acordarea unei finanțări suplimentare în valoare de cca 19,4 milioane dolari SUA, atingând valoarea totală, rezultată din Amendamentele la Acordul în cauză, de 96,3 milioane dolari SUA. Resursele financiare vor fi utilizate pentru sporirea implicării cetățenilor, consolidarea receptivității instituțiilor publice și reducerea vulnerabilității instituțiilor și proceselor democratice.

De asemenea, va fi suplimentată și valoarea totală a Acordului de asistență privind obiectivul de dezvoltare pentru creștere economică durabilă ancorată în integrarea europeană cu 16,3 milioane dolari SUA, atingând valoarea totală, rezultată din Amendamentele la Acordul în cauză, de 106,9 milioane dolari SUA. Resursele financiare vor fi utilizate pentru sporirea accesului la piața Uniunii Europene și alte piețe internaționale și creșterea competitivității în sectoarele transformatoare.

Amendamentul nr. 12 la Acordul de asistență privind obiectivul de dezvoltare dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statelor Unite ale Americii pentru consolidarea democrației participative, semnat la Chișinău la 28 septembrie 2016, și respectiv Amendamentul nr. 12 la Acordul de asistență pentru consolidarea democrației participative și la Acordul de asistență privind obiectivul de dezvoltare pentru creștere economică durabilă ancorată în integrarea europeană vor intra în vigoare la data semnării acestora.

Din partea Guvernului Republicii Moldova, Amendamentele în cauză vor fi semnate de către ministrul Finanțelor, dl Dumitru Budianschi, iar din partea Guvernului SUA de către dl Scott D. Hocklander, Director al misiunii USAID în Republica Moldova.

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor al RM)

Oficiul Fondului Monetar Internațional în Republica Moldova

11 martie 2022 - Programul cu FMI va fi revizuit, ca să asigure finanțare mai mare

Programul cu Fondul Monetar Internațional va fi revizuit, astfel ca acesta să reflecte noul context economic și să asigure cadrul necesar pentru creșterea semnificativă a finanțării din partea partenerilor externi, în special în formă de suport bugetar direct nerambursabil. O declarație în acest sens a făcut astăzi, în cadrul unei conferințe de presă, prim-ministra Natalia Gavrilița în contextul vizitei misiunii FMI la Chișinău.

Misiunea FMI, condusă de Ruben Atoyan, are drept scop evalua realizarea programului de reforme economice, finanțat în baza Mecanismului extins de creditare (ECF) și Mecanismului de finanțare extinsă (EFF), precum și necesitățile adiționale de finanțare în lumina contextului macroeconomic actual.

Războiul din Ucraina și sancțiunile economice impuse Federației Ruse au consecințe complexe asupra economiei globale - fragmentarea economică și perturbarea comerțului și lanțurilor valorice, precum și prețurile înalte și volatile la resursele energetice și la alimente, a spus prim-ministra.

„Totuși, indicatorii macro-economi de bază, fundamentali, în Moldova sunt puternici, iar bugetul are un grad de rezervă și flexibilitate. Gestionarea economică responsabilă și corectă din ultimele luni ne permite să solicităm doar o revizuire a programului și nu finanțare de urgență”, a menționat Natalia Gavrilița.

Prim-ministra a menționat că Guvernul se va concentra în continuare pe câteva domenii esențiale, prioritar în acest sens fiind menținerea nivelului de trai a populației. Natalia Gavrilița a menționat în context că, săptămâna viitoare Guvernul va prezenta programul de indexare a pensiilor, care ar urma să intre în vigoare de la 1 aprilie, curent. În paralel, Guvernul va continua să elaboreze și implementeze mecanisme de ajutorare țintită a persoanelor cu venituri mici.

În final, Natalia Gavrilița și-a exprimat încrederea că discuțiile cu Fondul Monetar Internațional vor mobiliza cadrul general pentru finanțare adițională din partea Uniunii Europene și a altor parteneri internaționali, cu care în prezent sunt purtate discuții atât la nivel de Președinte, cât și la nivel de Guvern.

(Conform informației publicate pe pagina oficială a Oficiului FMI în RM)

Știri internaționale

25 martie 2022 – Comisia Europeană: Declarația comună a Comisiei Europene și a Statelor Unite privind securitatea energetică europeană

Preambul

Statele Unite și Comisia Europeană se angajează să reducă dependența Europei de energia rusă. Ne reafirmăm angajamentul comun față de securitatea și sustenabilitatea energetice ale Europei și față de accelerarea tranziției globale către o energie curată. Condamnând în termenii cei mai fermi invadarea în continuare a Ucrainei de către Rusia, ne exprimăm solidaritatea și sprijinul față de

Ucraina. Împărtășim același obiectiv de a aborda urgența în materie de securitate energetică – de a asigura aprovizionarea cu energie a UE și a Ucrainei. Salutăm progresele continue în direcția integrării fizice a Ucrainei cu piețele energiei din UE. Securitatea și sustenabilitatea energetice ale UE și ale Ucrainei sunt esențiale pentru pacea, libertatea și democrația în Europa.

Prin acțiunea europeană comună pentru o energie mai accesibilă ca preț, mai sigură și mai durabilă (REPowerEU), UE și-a confirmat obiectivul de a obține independența față de combustibilii fosili ruși cu mult înainte de sfârșitul deceniului, înlocuindu-i cu surse de energie stabile, accesibile, fiabile și curate pentru cetățenii și întreprinderile din UE.

Statele Unite și UE se angajează să îndeplinească obiectivele Acordului de la Paris, să atingă obiectivul de zero emisii nete până în 2050 și să reușească să mențină o creștere limitată la 1,5 grade Celsius a temperaturii, inclusiv printr-o tranziție rapidă către energia curată, prin energie din surse regenerabile și prin eficiență energetică. Aceste politici și tehnologii vor contribui, de asemenea, la independența UE față de combustibilii fosili ruși. Gazele naturale rămân o parte importantă a sistemului energetic al UE în cadrul tranziției verzi, inclusiv prin asigurarea reducerii intensității emisiilor de dioxid de carbon în timp.

Statele Unite și Comisia Europeană confirmă cooperarea noastră strategică în domeniul energiei, vizând securitatea aprovizionării cu energie și reducerea dependenței de combustibilii fosili. Depunem împreună eforturi pentru a pune la dispoziția cetățenilor și a întreprinderilor din UE și din țările partenere învecinate surse de energie stabile, fiabile, curate și la prețuri accesibile. În acest cadru, instituim o cooperare imediată pentru a aborda obiectivul urgent în materie de securitate energetică, și anume asigurarea unor niveluri adecvate de stocare a gazelor înainte de iarna următoare și de cea de la sfârșitul anului 2023. Vom continua cooperarea noastră strânsă cu privire la alte măsuri de accelerare a tranziției către energia verde, de reducere a consumului de energie și a dependenței de combustibilii fosili.

Grupul operativ privind securitate energetică

Statele Unite și Comisia Europeană vor institui imediat un grup operativ comun privind securitatea energetică, pentru a stabili parametrii acestei cooperări și a o pune în aplicare. Grupul operativ va fi prezidat de un reprezentant al Casei Albe și de un reprezentant al președintelui Comisiei Europene.

Acest grup operativ se va concentra asupra următoarelor chestiuni urgente:

- Statele Unite vor depune eforturi pentru a asigura, inclusiv în colaborare cu partenerii internaționali, volume suplimentare de gaz natural lichefiat (GNL) pentru piața UE de cel puțin 15 miliarde de metri cubi în 2022, cantitate care se preconizează că va crește în viitor.
- Statele Unite și Comisia Europeană vor depune eforturi pentru a reduce intensitatea gazelor cu efect de seră generate de toate noile infrastructuri GNL și de gazoductele asociate, inclusiv prin utilizarea energiei curate pentru a alimenta operațiuni în surse, prin reducerea scurgerilor de metan și prin construirea unei infrastructuri pregătite pentru hidrogen curat și din surse regenerabile.
- Statele Unite se angajează să mențină un mediu de reglementare favorabil, cu proceduri de revizuire și de acțiune rapidă în urma cererilor de autorizare a oricăror capacități suplimentare de export de GNL care ar fi necesare pentru îndeplinirea acestui obiectiv urgent în materie de securitate energetică și pentru sprijinirea obiectivelor RePowerEU, afirmând hotărârea comună de a pune capăt dependenței UE de combustibilii fosili ruși până în 2027.
- Comisia Europeană va colabora cu guvernele statelor membre ale UE în vederea accelerării procedurilor acestora de reglementare în materie de revizuire și stabilire a aprobărilor pentru infrastructura de import de GNL, astfel încât ele să includă instalațiile terestre și gazoductele aferente care să sprijine importurile prin intermediul navelor cu unități plutitoare de regazeificare a depozitelor și al terminalelor fixe de import de GNL.

- Comisia Europeană va colabora cu statele membre ale UE și cu operatorii de pe piață pentru a grupa cererile de GNL prin intermediul unei noi platforme energetice a UE, pentru volume suplimentare în perioada aprilie-octombrie 2022. Comisia Europeană va sprijini, de asemenea, mecanismele de contractare pe termen lung și va lucra în parteneriat cu SUA pentru a încuraja contractarea relevantă care să sprijine deciziile finale de investiții privind atât infrastructura de export, cât și infrastructura de import de GNL.
- Comisia Europeană va colabora cu statele membre ale UE pentru a asigura o cerere stabilă de GNL suplimentar din SUA de aproximativ 50 miliarde m³/an cel puțin până în 2030, înțelegându-se că formula de preț pentru aprovizionarea cu GNL a UE ar trebui să țină cont de indicatorii pe termen lung ai pieței și de stabilitatea cooperării în ceea ce privește cererea și oferta și că această creștere este în concordanță cu obiectivele noastre comune de zero emisii nete. În special, formula de preț ar trebui să ia în considerare inclusiv prețul de depozit al gazului natural Henry Hub (*Henry Hub Natural Gas Spot Price*) și alți factori stabilizatori.
- UE pregătește un cadru de reglementare actualizat privind securitatea aprovizionării și a stocării energiei. Acest lucru va spori certitudinea și previzibilitatea în ceea ce privește securitatea aprovizionării și necesitățile de depozitare și va asigura o cooperare mai strânsă în cadrul UE și al țărilor partenere învecinate. Comisia Europeană a propus un regulament privind stocarea energiei pentru a se asigura că infrastructura de stocare existentă este umplută până la 90 % din capacitate până la data de 1 noiembrie a fiecărui an, cu dispoziții specifice de introducere treptată pentru 2022. Comisia Europeană se va coordona cu statele membre și va asigura transparența în ceea ce privește capacitatea de GNL disponibilă în terminalele UE.
- Statele Unite și Comisia Europeană vor implica principalele părți interesate, inclusiv sectorul privat, în formularea de recomandări imediate care să reducă cererea globală de gaze prin accelerarea introducerii pe piață și a utilizării tehnologiilor și măsurilor în domeniul energiei curate în Europa și în Statele Unite, cum ar fi:
  - Crearea de parteneriate în domeniul tehnologiilor și al soluțiilor de eficiență energetică, precum înmulțirea dispozitivelor de răspuns la cerere (cum ar fi termostatele inteligente) și montarea accelerată de pompe de căldură și instalații, extinderea achizițiilor publice pentru echipamente energetice curate, investiții în tehnologii inovatoare și renunțarea la combustibilii fosili.
  - Accelerarea planificării și a aprobării proiectelor privind energia din surse regenerabile și cooperarea strategică în domeniul energiei, inclusiv în domeniul tehnologiilor eoliene offshore.
  - Elaborarea unei strategii de accelerare a dezvoltării forței de muncă pentru a sprijini implementarea rapidă a tehnologiilor energetice curate, inclusiv extinderea energiei solare și eoliene.
  - Colaborarea pentru a facilita producția și utilizarea hidrogenului curat și din surse regenerabile, pentru a se înlocui combustibilii fosili fără reducerea emisiilor și a se reduce emisiile de gaze cu efect de seră, inclusiv prin investiții în dezvoltarea tehnologică și în infrastructura de sprijin.
- Comisia Europeană se angajează să promoveze măsuri care vizează reducerea consumului de gaze prin maximizarea producției și a utilizării energiei din surse regenerabile, inclusiv prin diminuarea restricționării producției.
- Statele Unite și Comisia Europeană sunt hotărâte să negocieze și apoi să pună în aplicare un acord global ambițios privind comerțul cu oțel și aluminiu, axat pe emisii, care să stimuleze decarbonizarea industrială și să reducă cererea de energie.

(www.ec.europa.eu)

24 martie 2022 - Războiul din Ucraina aduce cele mai mari două economii ale zonei euro în fața unor scumpiri masive

Cele mai mari două economii ale Europei au în față perspectiva unei intensificări accentuate a presiunilor inflaționiste, dublate de noi probleme de aprovizionare, din cauza invadării Ucrainei de Rusia, impactul urmând să se amplifice în următoarele luni, relatează Bloomberg.

Activitatea de business din Germania și Franța a fost susținută de sectorul serviciilor după relaxarea restricțiilor împotriva Covid-19, însă în condițiile în care producătorii resimt din plin impactul războiului, ambele economii sunt pe o traiectorie nesigură, relevă un sondaj realizat de S&P Global în rândul managerilor de achiziții din companii.

„Sectorul manufacturier începe deja să apese asupra creșterii generale din cauza expunerii mai mari față de perturbările lanțurilor de aprovizionare și scăderii cererii la export în urma războiului din Ucraina și sancțiunilor impuse Rusiei“, arată Phil Smith, economist la S&P Global.

În Franța, mediul dificil ar putea duce la o perioadă de stagflație, potrivit lui Joe Hayes, economist la S&P Global. Economia zonei euro ca întreg este puternic afectată de creșterea dramatică a inflației și noile probleme apărute la nivelul lanțurilor de aprovizionare după ce invadarea Ucrainei de Rusia a crescut costurile cu energia și a înnegurat perspectivele privind creșterea întregii economii mondiale.

Sectorul manufacturier al regiunii se confruntă cu o creștere „fără precedent“ a costurilor pentru componente și materii prime, care vor trece mai departe către prețurile de consum în lunile următoare, revelă sondajul S&P Global.

„Datele evidențiază cum războiul din Ucraina are un impact imediat și vizibil asupra economiei zonei euro, subliniind riscul ca regiunea să intre în declin în T2,“, avertizează Chris Williamson, economist-șef la S&P Global.

Activitatea de business a zonei a fost impulsionată de sectorul serviciilor, însă acest impuls se va dovedi probabil temporar, cu firmele pregătindu-se deja pentru o creștere mai slabă și optimismul coborând la cel mai scăzut nivel din aproape un an și jumătate, potrivit S&P Global.

În Europa de Est, politica economică și situația politică economică în general au consemnat o deteriorare în primul trimestru al acestui an, potrivit celor 1.603 de experți economici din 132 de țări care au participat la ultimul sondaj EES realizat trimestrial de institutul german ifo și Institutul elvețian pentru politică economică.

Sondajul sugerează că situația economică din Europa de est s-a deteriorat semnificativ, scăzând cu 10 puncte față de trimestrul anterior. Evaluările privind situația politică au scăzut de asemenea, cu 9 puncte. „Atacul Rusiei asupra Ucrainei a aruncat regiunea într-o profundă criză economică și politică“, arată Niklas Potrafke, cercetător ifo.

Spre deosebire, evaluările privind politica economică au indicat o îmbunătățire în nordul și sudul Europei. Și situația politică din aceste regiuni s-a îmbunătățit

(www.mediafax.ro)

22 martie 2022 - Epoca dobânzilor ridicate abia a început: Jerome Powell, șeful FED, spune că este pregătit să ia măsuri agresive de creștere a dobânzilor pentru a opri inflația galopantă

Președintele Rezervei Federale, Jerome Powell, a transmis luni, 21 martie 2022, cel mai puternic mesaj de până acum privind lupta sa cu inflația, afirmând că banca centrală trebuie să acționeze "rapid" pentru a majora ratele și, eventual, "mai agresiv" pentru a împiedica o spirală ascendentă a prețurilor să se înrădăcineze, scrie Reuters.

În remarcile care au făcut ca piețele financiare să se recalibreze pentru o probabilitate mai mare ca Fed să majoreze ratele dobânzilor cu o jumătate de punct procentual la una sau mai multe dintre ședințele sale rămase în acest an, Powell a semnalat o urgență în ceea ce privește provocarea pe care o reprezintă inflația pentru banca centrală, care era mai puțin vizibilă decât în urmă cu o săptămână, când Fed a operat prima majorare a ratei dobânzii din ultimii trei ani.

"Piața forței de muncă este foarte puternică, iar inflația este mult prea mare", a declarat Powell la o conferință a Asociației Naționale pentru Economia Afacerilor. "Există o nevoie evidentă de a acționa rapid pentru a readuce poziția politicii monetare la un nivel mai neutru și apoi de a trece la niveluri mai restrictive dacă acest lucru este necesar pentru a restabili stabilitatea prețurilor."

În special, a adăugat el, "dacă ajungem la concluzia că este oportun să acționăm mai agresiv prin creșterea ratei fondurilor federale cu mai mult de 25 de puncte de bază la una sau mai multe ședințe, vom face acest lucru".

Directorul global de strategie al AIG, Constance Hunter, l-a numit discursul lui Powell "the buck stops here".

Acțiunile americane au scăzut, iar traderii - care pariau deja pe o creștere a ratei dobânzii cu cel puțin un sfert de punct la fiecare dintre cele șase ședințe rămase de anul trecut ale Fed - au trecut la o probabilitate mai mult decât egală de creștere a ratei dobânzii cu jumătate de punct la fiecare dintre următoarele două ședințe ale Fed din mai și iunie.

(www.zf.ro)

21 martie 2022 - Bundesbank îi pune în gardă pe nemți: „Războiul din Ucraina ar putea duce la stagnare”

Războiul din Ucraina împiedică în mod clar creșterea economică în Germania, este mesajul Bundesbank, în raportul său lunar.

Efectele atacului Rusiei asupra Ucrainei ar trebui să aibă un impact perceptibil asupra activității economice din Germania, în martie”, se arată în document.

„Creșterea puternică așteptată pentru al doilea trimestru al anului va fi mult mai slabă”, iar în primul trimestru al anului 2022, economia ar putea „stagna”, consideră bancherii.

Problemele lanțului de aprovizionare sunt de așteptat să se multiplice încă din martie din cauza invaziei, prezice Bundesbank, în timp ce creșterea prețurilor la energie ar putea împiedica consumul privat și producția industrială consumatoare de energie.

(www.mediafax.ro)

21 martie 2022 - Ministrul francez al Agriculturii: posibilă criză alimentară la scară globală

La Consiliul Agriculturii de la Bruxelles, Julien Denormandie a avertizat asupra problemelor alimentare declanșate de conflictul din Ucraina.

„Conflictul dintre Ucraina și Rusia, doi dintre cei mai mari producători de culturi din lume, ar putea duce la o criză alimentară la scară globală”, consideră ministrul francez al Agriculturii, Julien Denormandie, la sosirea sa la Consiliul Agriculturii de la Bruxelles.

„Războiul are un impact direct asupra prețurilor cerealelor, îngrășămintelor și furajelor”, a adăugat oficialul. Criza alimentară a mărit prețurile și a sporit deja inflația în diverse țări din Africa, regiuni care se bazează pe importul de cereale din Rusia și din Ucraina.

(www.mediafax.ro)

20 martie 2022 - O oportunitate de 1.000 mld. dolari: JPMorgan devine prima bancă majoră din SUA care intră în metavers

JPMorgan, cea mai mare bancă americană în funcție de active, a efectuat un pas masiv către metavers, deschizând un lounge virtual în lumea digitală bazată pe blockchain Decentraland, după ce a descris sectorul drept o oportunitate de un trilion de dolari, scrie Cointelegraph.

Vizitatorii lounge-ului, situat în mall-ul Metajuku din Decentraland, sunt întâmpinați de un tigris și un portret al lui Jamie Dimon, CEO-ul JPMorgan. Dacă jucătorii urcă la etaj, pot vizualiza o prezentare a executivului despre fundamentele criptomonedelor.

The Onyx Lounge, numit după sistemul de plăți "in-house" pe bază de blockchain al JPMorgan, a fost dezvăluit alături de un raport al băncii care a detaliat oportunitățile de business oferite de metavers companiilor.

"Probabil că metaversul va intra în fiecare sector de-a lungul următorilor ani, oportunitatea de piață fiind estimată la peste un trilion de dolari în venituri anuale", reiese din raport, care evidențiază de asemenea faptul că, anual, sunt cheltuiți pe bunuri virtuale circa 54 de miliarde de dolari, de două ori mai mult decât pentru muzică.

Raportul menționează că prețul mediu pentru terenuri digitale a crescut de două ori, de la 6.000 de dolari la 12.000 de dolari, între iunie și decembrie anul trecut și prognozează că nivelul de cheltuieli dedicate reclamelor in-game va ajunge la 18,4 miliarde de dolari pe an până în 2027.

Adopția metaversului este susținută de interesul prezentat de unele dintre cele mai mari branduri din lume, adaugă JPMorgan, citând în acest sens decizia Adidas și Nike de a crea produse bazate pe token-uri non-fungibile (NFT-uri), cât și anunțul Samsung de deschidere a unui magazin în metavers.

Venind în completarea argumentelor dezvoltate de JPMorgan, Disney a anunțat astăzi angajarea unui nou executiv, Mike White, care va conduce procesele de abordare a oportunităților generate de metavers.

(www.zf.ro)

15 martie 2022 - Când banca centrală acceptă să facă jocuri periculoase. Cazul Turciei

Cine plătește pentru deciziile de politică monetară pripite, pornite de la premise eronate, luate sub presiune sau pur și simplu luate greșit, deși mai mult ca sigur cu intenții bune, de către cei ce conduc băncile centrale? Cât de scumpe sunt aceste erori și cine le plătește? Încerc să răspund mai jos.

Cu siguranță decizii defectuoase există, au fost și vor mai fi, este de ajuns să ne uităm spre America

Latină, sau la anii '70 în care băncile centrale au creat inflație ridicată, pe care tot ele, dar cu greu și cu costuri economice uriașe, au reușit să o tempereze.

Băncile centrale au fost și încă sunt un actor esențial al răspunsului economic vizavi de situația creată de pandemie. Au fost luate multe măsuri în ultimul an. Însă, când vine vorba de tipurile de măsuri luate, lucrurile sunt destul de nuanțate. Între țările dezvoltate (ce emit moneda de rezervă, dolari și euro spre exemplu) și cele emergente (care nu emit moneda de rezervă), tipul dar și amploarea măsurilor au fost cu totul diferite.

Cum banii din zilele noastre nu mai sunt „legați de aur”, sistemul se bazează pe încredere, pe încrederea că banca centrală care i-a emis nu le va distruge valoarea „tipărind” fără limită bani noi. În termeni simpli, diferența vine din încrederea de care beneficiază în combinație fiecare țară, banca centrală și moneda emisă de aceasta: dacă investitorii au încredere să își păstreze economiile în euro sau dolari chiar și la randament zero, acceptă ei același lucru pentru lire turcești sau peso argentinieni? Răspunsul este foarte probabil nu. Se ajunge astfel la evaluarea randamentului raportat la riscuri. Pentru o moneda considerată „sigură”, banca centrală care o emite își permite să coboare dobânda la zero și chiar să tipărească bani noi pentru că piețele au încredere în politicile ei, deci au încredere în faptul că „va respecta regulile” și astfel nu va crea inflație excesivă. Însă pentru o monedă considerată „riscantă”, banca centrală care o emite nu se bucură de un asemenea privilegiu. Ea trebuie să compenseze într-un fel pentru riscul mai mare care îi este atașat, riscul de a „nu respecta întocmai regulile”, pentru rata naturală mai mare a dobânzii, precum și pentru rata (și persistența) mai mare a inflației din acea țară. Iar această compensare se realizează printr-un „preț al capitalului” mai mare: dobânzi mai ridicate sau un curs de schimb subevaluat (depreciat). Ecuația de mai sus este de fapt mai complexă, mai ales cu privire la „respectarea regulilor” de către banca centrală, însă pentru a menține lucrurile simple nu vom intra aici în detalii.

Revenind, în situația în care dobânzile nu compensează riscul perceput de piață, ba poate chiar sunt coborâte de către banca centrală (în ciuda unei realități care ar justifica contrariul) către niveluri nesustenabil de mici, atunci piețele reacționează: investitorii vând moneda respectivă contra unei alte valute cu un raport risc/randament mai bun, generând astfel presiuni de depreciere pentru moneda națională (investitorii vor face asta în pofida factorilor fundamentali, care acționează în timp, pe termen lung). Schimburi valutare în același sens vor realiza probabil și cetățenii țării respective, temându-se de o continuare a deprecierei și din dorința de a își menține puterea de cumpărare a economiilor personale sau dacă pur și simplu percep valuta „forte” (euro, dolari) ca fiind o alternativă mai bună decât moneda națională. Inflația mai ridicată din țara cu pricina îi convinge de asemenea pe cetățeni să renunțe la moneda națională în favoarea valutei, care este și mai ușor convertibilă în alte monede de circulație internațională. Din cele două surse, și nu numai, apar presiunile de depreciere.

Sumarizând, reducerea prea mare și bruscă, sub nivelul de echilibru, a ratei dobânzii în țările emergente duce adesea la pierderea încrederii în banca centrală, la migrarea capitalurilor în afara țării și în cele din urmă la deprecierea cursului de schimb. Deprecierea duce la rândul ei la inflație crescută, pentru că astfel prețurile bunurilor de import devin mai scumpe. Inflația mai mare produce mai multă depreciere, pentru că cetățenii și investitorii vor căuta și mai aprig să își protejeze economiile de inflație, cumpărând valuta, iar importatorii vor crește prețurile ca un mod de acoperire măcar parțială a riscului de devalorizare. Se intră astfel într-o spirală a deprecierei generate de inflație și viceversa, greșeala decidenților devenind evidentă și amplificată. Pentru a stopa spirala și deprecierea, banca centrală trebuie să își recunoască greșeala și să intervină pentru a restabili încrederea pierdută. Astfel trebuie să reverseze reducerea, trebuie să crească rata dobânzii chiar peste nivelul de echilibru anterior.

Însă încrederea se câștigă greu și se pierde ușor: creșterea dobânzii trebuie să fie credibilă, să inspire seriozitate, altfel efectul nu va fi cel scontat. Iar corectarea greșelii vine însoțită de costuri: deprecierea va fi probabil oprită dar nu și reversată, iar creșterea bruscă și semnificativă a dobânzilor are un impact negativ asupra activității economice, a investițiilor, și a șomajului.

Plătesc în primul rând toți cei ce au avut încredere în autoritățile locale (monetară și fiscală) și pe cale de consecință în moneda națională. Cetățenii, companiile, dar și investitorii străini care și-au ținut economiile și investițiile în moneda națională își pierd astfel o parte (poate însemnată) din avere. Pierd însă și cei cu venituri mici și fixe, cei vulnerabili, pentru că inflația le erodează puterea de cumpărare. Inflația este cea mai parșivă taxă. Agoniseala multora se evaporă din cauza inflației. Pierd de asemenea și toți cei care au datorii în valută dar au venituri în moneda națională, pentru că ei trebuie să returneze o valută mai scumpă, datoria lor a crescut, astfel efortul pentru a returna împrumutul a sporit. Companiile cu datorii în valută pot deveni insolvente, incapabile să returneze valuta împrumutată, închizând porțile și generând pierderi de locuri de muncă. Pierd însă și consumatorii, pentru că bunurile importate vor fi mai scumpe – cu același salariu vor cumpăra mai puține bunuri și servicii din afara țării.

Relativ „aproape de casă”, Turcia este un exemplu viu și recent al deciziilor inoportune de politică monetară, dar și un studiu de caz cu privire la implicațiile acestor decizii. Turcia este un exemplu tipic de țară cu deficit de economisiri, care trebuie să se împrumute în exterior pentru acoperirea necesarului de capital (investiții și cheltuieli), deci care trebuie să beneficieze de încrederea investitorilor.

Banca Națională a Turciei, sub impulsul factorului politic, a redus rata dobânzii de politică monetară la un nivel nesustenabil de mic, stimulând artificial economia. Sub presiuni, rata dobânzii de politică monetară a fost redusă de la 24% (în iunie 2019) la 8,25% (în mai 2020). În 2019, guvernatorul Murat Cetinkaya fusese înlocuit tocmai pentru că nu a redus dobânzile atât de repede pe cât și-ar fi dorit conducerea politică a țării. Desigur că o asemenea reducere a ajutat pe termen scurt economia Turciei să funcționeze cu motoarele turate. Însă se apăsase prea tare pe accelerație și inflația și-a oprit scăderea, ba chiar a început să crească. Cu dobânzi care nu compensau decât parțial pentru inflație și riscul țării, și încasări de valută din turism prăbușite (începuse pandemia), investitorii străini dar și cetățenii turci, obișnuiți să nu aibă prea multă încredere în moneda națională, au început să își schimbe lirele în dolari. În primele 6 luni ale anului lira se depreciase deja cu 15%.

Însă începând cu luna august au apărut presiuni suplimentare și masive de depreciere. În data de 24 septembrie rata de dobândă a fost ridicată cu 2 puncte procentuale, de la 8,25% la 10,25%, arătând că s-a atins limita de toleranță a deprecierei cursului de schimb. Lira pierduse însă încă 11% în acest timp, în total 28% de la începutul anului. Însă în ciuda unei prime creșteri a ratei dobânzii lira turcească continua să se deprecieze într-un ritm alert. Creșterea dobânzilor cu 2% nu era suficientă. Rezervele valutare fuseseră parțial consumate în efortul de limitare a deprecierei, și nu mai erau la un nivel confortabil pentru intervenții pentru a preveni depreciere suplimentare. Magnitudinea exodului de capitaluri din Turcia a fost atât de mare încât s-a simțit și la București, influențând, minor, aprecierea leului: câțiva investitori fugeau de lire alergând către lei.

După încă o depreciere semnificativă a lirei turcești, de încă aproape 10% într-o săptămână, pe 7 noiembrie 2020 președintele Erdogan a decis din nou demiterea guvernatorului băncii centrale, Murat Uysal. Acesta a fost înlocuit cu un nou guvernator, Naci Ağbal, descris de analiști drept tehnocrat. Piețele au perceput bine această schimbare. Banca Turciei a început să recâștige credibilitate, iar lira a început să se aprecieze vizibil, piața anticipând o normalizare a politicii monetare. Pe 19 noiembrie Banca Națională a Turciei a trebuit să recunoască realitatea și a crescut rata de dobândă la o săptămână de la 10,25% la 15%. La ședința de politică monetară din decembrie urma să mai aibă loc încă o creștere, până la nivelul de 17%.

Sumarizând, președintele Turciei, care se recomandă ca „inamicul ratelor ridicate de dobândă”, a cerut în mod repetat costuri de împrumut mai scăzute. Deși dobânda a fost teoretic scăzută, în practică această scădere a fost o pastilă otrăvită, făcând mai mult rău decât bine. În loc de dobânzi mici eficiente, președintele a afectat semnificativ independența băncii centrale și a obținut tensiuni extreme, probleme în sistemul bancar și în finanțarea externă a țării, sărăcie, dobânzi mai mari (nu mai mici), inflație, dar și o depreciere a lirei turcești de 43% (de la începutul anului și până la maximul tensiunilor).

Exemplul Turciei transmite o lecție către restul lumii și un mesaj foarte clar către țările emergente, categorie în care se afla și România. În primul rând, că dobânzile mai mici nu înseamnă neapărat capital mai mult și mai ieftin, poate fi chiar invers. Dacă o țară emergentă are un deficit de economii raportat la investiții, deci este dependentă de capitalul finanțatorilor străini, trebuie neapărat menținută încrederea acestora pentru a putea finanța deficitul extern cu capitaluri pe termen lung. Reducerea nesustenabilă a dobânzii de politică monetară poate eroda această încredere, declanșând astfel o reacție în lanț (deprecierea cursului, dificultăți în finanțarea deficitului extern, reversarea reducerilor de dobânzi și deteriorarea situației economice).

Până la operarea primei creșteri de dobândă, pe 24 septembrie 2020, lira turcească pierduse 28% de la începutul anului. Pentru a face mai elocvent nivelul acestei depreciere, echivalentul în România ar fi un curs de 6,24, în cazul unei depreciere similare, de 28%, față de nivelul actual. Lira pierduse 43% din valoare de la începutul anului până în vârful tensiunilor. Spre comparație, în tot anul 2020 leul românesc s-a depreciat cu 1,88% în raport cu moneda unică europeană.

În România o depreciere chiar și de 1 ban sau de 0,2% reprezintă un motiv de „breaking news” în toată presa scrisă dar și la TV, generând anxietate în rândul românilor. Există o anumită „euroizare” a economiei românești (prețuri la case, automobile, facturi de telefonie etc. în euro) substanțial mai ridicată decât în Polonia, Cehia și Ungaria, însă aceasta nu explică în întregime reacțiile temătoare ale românilor chiar și la mișcări de amplitudine foarte redusă a cursului.

Chiar și așa, Banca Națională a României a urmărit stabilitatea relativă a cursului și a avut grijă să o mențină în condițiile reducerii graduale și sustenabile a ratei dobânzii, fără să cadă în capcana dobânzilor prea mici. Însă linia de demarcație între dobânda care permite stabilitatea cursului și o dobândă redusă prea mult sau prea repede este fină, este nevoie de multă atenție, profesionalism și experiență pentru a menține acest echilibru. România și românii nu și-ar fi permis un experiment precum cel din Turcia, nu în general și mai ales nu în mijlocul unei pandemii globale. De aici și atenția sporită a BNR și gradualitatea măsurilor luate în ultimul an.

(www.economistul.ro)

10 martie 2022 – BCE: decizii de politică monetară

Invazia Ucrainei de către Rusia reprezintă un punct de cotitură pentru Europa. Consiliul guvernatorilor își exprimă sprijinul deplin față de poporul ucrainean. Acesta va asigura condiții de lichiditate adecvate și va pune în aplicare sancțiunile decise de Uniunea Europeană și de autoritățile guvernamentale europene. Consiliul guvernatorilor va adopta toate măsurile necesare pentru a îndeplini mandatul BCE privind asigurarea stabilității prețurilor și preservarea stabilității financiare.

Programul de achiziționare de active (*asset purchase programme* – APP)

Pe baza evaluării sale actualizate și luând în considerare contextul incert, Consiliul guvernatorilor a revizuit astăzi ritmul achizițiilor efectuate în cadrul APP pentru lunile următoare. Achizițiile nete lunare în cadrul APP se vor ridica la 40 de miliarde EUR în aprilie, 30 de miliarde EUR în mai și 20 de miliarde EUR în iunie. Calibrarea achizițiilor nete pentru trimestrul III va depinde de date și va reflecta evoluția evaluării perspectivelor. Dacă datele noi sprijină anticipația potrivit căreia perspectivele inflației pe termen mediu nu se vor deteriora nici după încetarea achizițiilor sale nete de active, Consiliul guvernatorilor va încheia achizițiile nete în cadrul APP în trimestrul III. În cazul în care perspectivele inflației pe termen mediu se modifică și condițiile de finanțare nu mai sunt consecvente cu înregistrarea de noi progrese în direcția țintei de 2%, Consiliul guvernatorilor este pregătit să revizuiască dimensiunea și/sau durata achizițiilor nete de active.

De asemenea, Consiliul guvernatorilor intenționează să continue reinvestirea, în totalitate, a principalului aferent titlurilor ajunse la scadență achiziționate în cadrul APP pe o perioadă extinsă după data la care va iniția majorarea ratelor dobânzilor reprezentative ale BCE și, în orice caz, atât timp cât va fi necesar pentru menținerea unor condiții favorabile de lichiditate și a unui grad amplu de acomodare monetară.

Ratele dobânzilor reprezentative ale BCE

Rata dobânzii la operațiunile principale de refinanțare și ratele dobânzilor la facilitatea de creditare marginală și la facilitatea de depozit vor rămâne nemodificate la nivelurile de 0,00%, 0,25% și, respectiv, -0,50%.

Orice ajustări ale ratelor dobânzilor reprezentative ale BCE vor avea loc după o perioadă ulterior încetării achizițiilor nete ale Consiliului guvernatorilor în cadrul APP și vor fi graduale. Traectoria ratelor dobânzilor reprezentative ale BCE va continua să fie determinată de semnalele Consiliului guvernatorilor privind orientarea viitoare a politicii monetare și de angajamentul său strategic de a stabili inflația la nivelul de 2% pe termen mediu. În consecință, Consiliul guvernatorilor anticipează menținerea ratelor dobânzilor reprezentative ale BCE la nivelurile actuale până când va observa că inflația atinge nivelul de 2% mult înainte de sfârșitul orizontului său de proiecție și de o manieră durabilă pentru restul orizontului de proiecție și va considera că progresele realizate la nivelul inflației de bază sunt suficient de avansate pentru a fi în concordanță cu stabilizarea inflației la nivelul de 2% pe termen mediu.

Programul de achiziționare în regim de urgență în caz de pandemie (*pandemic emergency purchase programme* – PEPP)

În trimestrul I 2022, Consiliul guvernatorilor efectuează achiziții nete de active în cadrul PEPP într-un ritm mai redus decât în trimestrul precedent. Acesta va înceta achizițiile nete de active în cadrul PEPP la sfârșitul lunii martie 2022.

Consiliul guvernatorilor intenționează să reinvestească principalul aferent titlurilor ajunse la scadență achiziționate în cadrul PEPP cel puțin până la sfârșitul anului 2024. În orice caz, reducerea progresivă în viitor a portofoliului PEPP va fi gestionată astfel încât să se evite o interferență cu orientarea adecvată a politicii monetare.

Pandemia a arătat că, în condiții caracterizate de tensiuni, flexibilitatea conceperii și efectuării achizițiilor de active a contribuit la contracararea disfuncționalităților la nivelul transmisiei politicii monetare și a sporit eficacitatea eforturilor Consiliului guvernatorilor destinate atingerii obiectivului său. În cadrul mandatului Consiliului guvernatorilor, în condiții caracterizate de tensiuni, flexibilitatea va rămâne un element al politicii monetare ori de câte ori amenințările la adresa transmisiei politicii monetare pun în pericol asigurarea stabilității prețurilor. Mai exact, în eventualitatea unei noi fragmentări a pieței asociate pandemiei, reinvestirile aferente PEPP pot fi ajustate oricând de o manieră flexibilă în timp, la nivelul categoriilor de active și între jurisdicții. Aceasta ar putea include achizițiile de obligațiuni emise de Republica Elenă care depășesc acordurile de refinanțare a rambursărilor, pentru a evita o întrerupere a achizițiilor în această jurisdicție care ar putea afecta transmisia politicii monetare la nivelul economiei elene într-o perioadă în care aceasta încă trece printr-un proces de redresare în urma consecințelor pandemiei. Achizițiile nete în cadrul PEPP ar putea fi, de asemenea, reluate, dacă este necesar, pentru a contracara șocurile negative asociate pandemiei.

Operațiunile de refinanțare

Consiliul guvernatorilor va continua să monitorizeze condițiile de finanțare a băncilor și să asigure că ajungerea la scadență a operațiunilor efectuate în cadrul celei de-a treia serii de operațiuni țintite de refinanțare pe termen mai lung (OTR TL III) nu afectează transmisia fără sincope a politicii sale monetare. Consiliul guvernatorilor va evalua, de asemenea, periodic modul în care operațiunile țintite de creditare contribuie la orientarea politicii sale monetare. După cum s-a anunțat, acesta

anticipează încetarea în luna iunie a acestui an a condițiilor speciale aplicabile în cadrul OTRTL III. Totodată, Consiliul guvernatorilor va evalua calibrarea adecvată a sistemului său pe două paliere destinat remunerării rezervelor, astfel încât politica ratelor negative ale dobânzilor să nu limiteze capacitatea de intermediere a băncilor într-un mediu caracterizat de un surplus amplu de lichiditate.

Linii de furnizare de lichiditate cu bănci centrale din afara zonei euro

Având în vedere contextul deosebit de incert generat de invazia Ucrainei de către Rusia și riscul de efecte de propagare regională care ar putea afecta piețele financiare din zona euro, Consiliul guvernatorilor a decis prelungirea facilității repo a Eurosistemului pentru băncile centrale (*Eurosystem repo facility for central banks* – EUREP) până la data de 15 ianuarie 2023. Prin urmare, EUREP va continua să completeze acordurile periodice de furnizare de lichiditate în euro băncilor centrale din afara zonei euro. Împreună, acestea formează un set cuprinzător de facilități de sprijin pentru soluționarea unui posibil necesar de lichiditate în euro în eventualitatea unor disfuncționalități ale pieței în afara zonei euro, care ar putea afecta transmisia fără sincope a politicii monetare a BCE. Solicitățile din partea unor bănci din afara zonei euro de linii individuale de furnizare de lichiditate în euro vor fi evaluate de Consiliul guvernatorilor de la caz la caz.

(www.ecb.europa.eu)

Buletinul Ligii Bancherilor din Moldova "Info Financiar" este elaborat în baza surselor oficiale de informații ale Biroului Național de Statistică, Băncii Naționale a Moldovei, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Economiei al Republicii Moldova, altor instituții guvernamentale, cât și din sursele proprii de informații ale Ligii Bancherilor din Moldova.

Sursa datelor externe este Banca Centrală Europeană, organismele financiare internaționale, statistica oficială a țărilor la care se face referință.

Toate drepturile sunt rezervate. Reproducerea publicației este interzisă.

Liga Bancherilor din Moldova

Strada Bănulescu-Bodoni 59

MD-2005, Chișinău

tel: (373 22) 22 43 85

fax: (373 22) 22 43 85

e-mail: info@lbm.md

www.lbm.md

© LIGA BANCHERILOR DIN MOLDOVA, 2013